

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพ การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนตาบอดในระดับมัธยมศึกษา และนำเสนอตามลำดับนี้ คือ

- ก. การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาใน ประเทศไทย
- ข. สมรรถภาพของครูสอนภาษาอังกฤษ
- ค. ความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
- ง. ทักษะติดต่อการเรียนภาษาต่างประเทศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
- จ. การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศสำหรับนักเรียนตาบอด
- ฉ. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  1. งานวิจัยในประเทศ
  2. งานวิจัยในต่างประเทศ

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่มีผู้นิยมเรียนมากที่สุดภายในประเทศไทย การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนเริ่มครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ 5 ในปี พ.ศ. 2424 นับจากนั้นจนถึงปัจจุบัน การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยก็ได้รับการพัฒนาอย่างมากมาย ทั้งในด้านตัวผู้สอนซึ่งเดิมเป็นชาวต่างประเทศทั้งหมด มาเป็นครูคนไทยเป็นส่วนนำหู่ มีการใช้ชีวิตสอนแบบใหม่ ๆ

แทนที่จะเป็นวิธีสอนแบบตรง (Direct Method) หรือแบบไวยากรณ์และแปล (Grammar Translation) มาเป็นวิธีการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communication Approach) มีการใช้สื่อการสอนและกิจกรรมมากขึ้น รวมทั้งมีการปรับปรุงหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน สำหรับสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จะกล่าวเป็นด้าน ๆ ได้ ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร

หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษที่ใช้ในระดับมัธยมศึกษาในปัจจุบัน ได้แก่ หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และ หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 หลักสูตรดังกล่าว กำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกในหมวดภาษาต่างประเทศ หลักการของหลักสูตรคือ มุ่งผลิตนักเรียนส่วนหนึ่งเพื่อการศึกษาต่อในชั้นสูง และอีกส่วนหนึ่งเพื่อให้ความรู้พอเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ และเน้นทักษะด้านความคิดมากกว่าความจำ โดยมีการกำหนดจุดประสงค์ของการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในหลักสูตรแต่ละฉบับไว้ดังนี้

ก. จุดประสงค์ของการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 กำหนดไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2521 : 22)

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้สำรวจและพัฒนาความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเองในด้านภาษาอังกฤษ
2. เพื่อให้มีความรู้และทักษะเบื้องต้นในการใช้ภาษา อันจะเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการดำรงชีพ
3. เพื่อให้มีความรู้และทักษะเบื้องต้นในการใช้ภาษาอังกฤษอันเป็นพื้นฐานที่จะศึกษาภาษาอังกฤษในระดับสูงขึ้นไป
4. เพื่อให้รู้วิธีการเรียนรู้ มีนิสัยในการค้นหาความรู้และทักษะต่อไป

5. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในวัฒนธรรมของประเทศอื่น
อันจะนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

ข. จุดประสงค์ของการเรียนวิชาภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 กำหนดไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2525 : 40)

1. ให้มีพัฒนาการในด้านความรู้ และความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารอย่างถูกต้อง และเหมาะสมตามกาลเทศะ

2. เพื่อฝึกทักษะ การฟัง พูด อ่าน และเขียน ให้ใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน ในงานอาชีพ และการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นตามวัย และศักยภาพของผู้เรียน

3. ให้มีพัฒนาการในการอ่าน และการฟัง เพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ และเพื่อพัฒนาความรู้สึกนึกคิด

4. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในวัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของภาษา อันจะนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างกัน

ส่วนในด้านโครงสร้างของหลักสูตร จัดไว้เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียน ซึ่งมีความสามารถและความสนใจแตกต่างกัน สำหรับในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้จัดหลักสูตรไว้อย่างกว้างขวาง เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนต่าง ๆ กันดังนี้ (ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ, 2526 : 17-18)

1. สำหรับผู้เรียนที่ประสงค์จะเรียนภาษาอังกฤษอย่างเข้ม

2. สำหรับผู้ที่ประสงค์จะเรียนภาษาอังกฤษทั่ว ๆ ไป เพื่อเป็นสื่อในการเรียนรู้วิชาอื่น ๆ

3. สำหรับผู้ที่ประสงค์จะเรียนภาษาอังกฤษทั่ว ๆ ไป และฝึกทักษะบางอย่าง เพื่อเรียนวิชาอาชีพบางสาขาต่อไป

4. สำหรับผู้ที่ประสงค์จะเรียนภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในชีวิตประจำวันสำหรับอ่านข้อความง่าย ๆ เช่น บ้ายคำสั่ง คำแนะนำวิธีใช้หรือวิธีปฏิบัติง่าย ๆ ที่ติดมากับเครื่องมือ สิ่งของ เครื่องใช้ เป็นต้น

จากความต้องการดังกล่าวของผู้เรียน จึงมีรายวิชาที่จัดไว้ให้เลือก 4 กลุ่ม ดังนี้

1. วิชาหลักมี 6 รายวิชา
2. วิชาเสริมทักษะ มี 4 รายวิชา
3. วิชาทักษะเฉพาะ มี 6 รายวิชา
4. วิชาอ่านอังกฤษเบื้องต้น มี 4 รายวิชา

สำหรับในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทักษะ ฟัง พูด อ่าน เขียน จะได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น เพื่อให้สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เน้นการอ่านเพื่อค้นคว้าหาความรู้

เกี่ยวกับความคิดเห็นที่สนับสนุนหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ ได้มีผู้ให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ มากมาย อาทิเช่น

ทรงพร อิศโรฤฎกุล และสุชาดา นิมมานนิตย์ (2525 : 48) ได้ให้ทัศนะว่าหลักสูตรภาษาอังกฤษฉบับปัจจุบัน ท้าหวังการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยตื่นตัวมากต่อแนวความคิดใหม่ในการสอนภาษาเพื่อสื่อความหมาย เป็นหลักสูตรที่บ่งบอกจุดประสงค์ปลายทางที่ชัดเจน เป็นการเปลี่ยนทัศนะใหม่ของผู้สอนในทุก ๆ ด้าน ให้เน้นความต้องการของนักเรียนเป็นหลัก ให้ทราบเป้าหมายของกิจกรรมเพื่อให้เกิดแรงจูงใจและมุ่งให้เห็นาประโยชน์ได้จริง

สมถวิล ธนะโสภณ (2526 : 25-47) ได้แสดงความคิดเห็นว่า การที่หลักสูตรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาตามความต้องการของตน ความถนัด และความสนใจ ทำให้สามารถสนองจุดประสงค์ของหลักสูตรในด้านที่เป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ และเป็นพื้นฐานการศึกษาสำหรับผู้ที่ต้องการเรียนภาษาอังกฤษให้เก่ง สามารถติดต่อกับชาวต่างประเทศได้ นอกจากนี้ยังมีการกำหนดจุดประสงค์ด้านวัฒนธรรม อันจะช่วยเสริมความเข้าใจ ในด้านรายวิชา ก็มีวิชาที่มีชื่อที่บ่งบอกวัตถุประสงค์ที่เด่นชัด ซึ่งแตกต่างจากหลักสูตรภาษาอังกฤษฉบับก่อน ๆ และในรายละเอียดของวิชายังมีการกำหนดไว้อย่าง

ชัดเจน ว่าต้องการให้นักเรียนทำอะไรได้บ้าง โดยไม่ได้กำหนดหัวข้อไวยากรณ์
เลย นอกจากจุดประสงค์ปลายทางที่ต้องการ ส่วนครูจะเป็นผู้เลือกสรรเนื้อหา
ทางภาษาไปประกอบกับหน้าที่ทางภาษาที่เหมาะสมและน่าสนใจเพื่อให้การเรียน
การสอนบรรลุผลตามจุดประสงค์ปลายทางนั้น ๆ

สินีนาก สัตยมาศ (2528: 96-97) ำให้ข้อคิดเห็นว่ำ
หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษที่ใช้อยู่ในปัจจุบันจะช่วยให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
ดีขึ้น ด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ

ประการที่ 1 จากการศึกษาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือก
ซึ่งเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสมัครใจ อันจะเป็นผลให้นัก
เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เป็นแรงผลักดันให้การเรียนได้ผล
ดี หลักสูตรคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคลมากขึ้น กล่าวคือ เมื่อนักเรียน
เรียนแล้วสอบตก ก็มีสิทธิ์ซ่อมได้จนกว่าจะสอบผ่าน นอกจากนั้น มีการสอนซ่อม
เสริมเมื่อนักเรียนสอบไม่ผ่าน เพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนเสริมความรู้ในวิชา
ที่ดียิ่งขึ้น นอกจากนั้น ยังให้โอกาสนักเรียนว่า ถ้าหากนักเรียนเรียนวิชาภาษา
อังกฤษนั้น ๆ ไม่ได้จริง ๆ ก็มีสิทธิ์หยุดเรียนได้และเลือกวิชาเรียนวิชาอื่นแทน
เพื่อให้ได้หน่วยกิตครบตามหลักสูตร

ประการที่ 2 หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษที่ใช้นปัจจุบันเป็น
หลักสูตรที่มุ่งการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย (Communicative Based
Syllabus) เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะ
เกิดประโยชน์ในการนำไปใช้ได้จริงแก่ผู้เรียน

สำหรับในด้านการศึกษาหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนมัธยมนั้น
ได้มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมวิชาการ และหน่วยศึกษานิเทศ ได้ทำการคิด
ความผลการใช้หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา และพบว่า ในด้าน
ของหลักสูตรนั้นไม่มีปัญหา แต่ในด้านการบริหารหลักสูตร ปรากฏว่า โรงเรียน
ส่วนใหญ่เปิดวิชาอังกฤษในลักษณะบังคับให้เลือกในตัว เนื่องจากเป็นวิชาเลือก

เพียงอย่างเดียวที่เปิดสอน หรือแม้แต่ในวิชาภาษาอังกฤษ บางรายวิชาไม่มีเปิดสอนเลย ทั้ง ๆ ที่เหมาะกับนักเรียน เช่น วิชาทักษะอ่านเบื้องต้น 1 และ 2 นอกจากนี้ การนำหลักสูตรไปใช้ยังไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร ทั้ง ๆ ที่มีการอบรมครูแล้ว (หน่วยศึกษานิเทศ, 2521 : 9)

2. ด้านการดำเนินการสอน

หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 มีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้มีการจัดการเรียนการสอนตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) ซึ่งเป็นแนวการสอนภาษาเพื่อเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อความหมายได้อย่างเหมาะสมกับบุคคลที่ตนติดต่อด้วย โดยเน้นหน้าที่ของโครงสร้างต่าง ๆ ของภาษา (Form) เพื่อจะใช้ประโยชน์ในการสื่อความหมาย (อมรา แสงจันทร์, 2524: 11-12)

สุร พงษ์ทองเจริญ (2526: 40-41) ได้ให้รายละเอียดเพิ่มเติมสรุปได้ว่า ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนั้น จะต้องจัดประมวลการสอนโดยกำหนดถึงหน้าที่ทางภาษาที่ผู้เรียนต้องการใช้ เช่น เพื่อแสดงความขงใจ ออกคำสั่ง ขอร้อง ชักชวน ขอโทษ แสดงความคิดเห็น แสดงความยินดีหรือเสียใจ เป็นต้น และในหน้าที่ของภาษาเช่นนี้จะต้องใช้เนื้อหาทางภาษา (Expression of Notions) อันได้แก่ คำ วลี ประโยค และน้ำเสียง เช่นใด จึงจะสอดคล้องกับความคิดของผู้พูดหรือผู้เขียนในสถานการณ์นั้น ๆ ดังนั้นในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น การจัดเนื้อหาในแต่ละบทเรียนจึงไม่จัดโดยใช้โครงสร้างทางไวยากรณ์เป็นหลัก แต่จำแนกเป็นหัวข้อเรื่อง (Notions) แทนและจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของสำนวนภาษาที่ใช้ เพื่อให้สอดคล้องกับความสัมพันธ์ทางสังคมของบุคคลที่รับสารและส่งสารอีกด้วย

จะเห็นได้ว่า วิธีสอนเพื่อการสื่อสารนั้น แตกต่างจากวิธีสอนอื่น ๆ ตรงที่มุ่งเน้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นหลัก โดยเน้นความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา (Fluency) มากกว่าความถูกต้อง (Accuracy) จากความมุ่งหมายดังกล่าว ทำให้หลักการของการสอนภาษาแบบนี้มีลักษณะเฉพาะ ซึ่งคือ มอโรว์ (Keith Morrow, 1981: 59-61) ได้กล่าวถึง หลักในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร พอสรุปได้ดังนี้

หลักการที่ 1 การที่รู้ว่าคนกำลังทำอะไร (Know what you are doing) กล่าวคือ ในการเรียนหรือทำกิจกรรมใด ๆ จะต้องมีความหมายที่แน่นอน เช่น ต้องการให้นักเรียนสามารถอ่านคำแนะนำ เขียนจดหมายจองห้อง หรือฟังคำพยากรณ์อากาศได้ เป็นต้น

หลักการที่ 2 ส่วนรวมสำคัญกว่าส่วนย่อย (The whole is more important than the sum of the parts.) กล่าวคือ การฝึกการใช้ภาษาในขั้นสุดท้าย จะต้องเป็นการฝึกในระดับประโยคขึ้นไป และในสถานการณ์จริง

หลักการที่ 3 กระบวนการในการสื่อความหมายมีความสำคัญทัดเทียมกับรูปแบบของภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร (The process are as important as the form.) กล่าวคือ ในการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารภาษาต่างประเทศ นักเรียนจะต้องได้ฝึกกิจกรรมที่จำลองกระบวนการของการสื่อสาร การฝึกรูปแบบของภาษาควรอยู่ในขอบข่ายของการสื่อสาร เช่น บอกข้อมูลที่ตนรู้ไว้เพื่อที่ไม่รู้ โดยเลือกใช้รูปแบบภาษาที่เหมาะสมรวมทั้งยุทธวิธีต่าง ๆ ด้วย เพื่อช่วยให้การสื่อสารบรรลุเป้าหมาย

หลักการที่ 4 การเรียนรู้ได้มาจากการปฏิบัติ (To learn it, do it.) กล่าวคือ ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกฝนการใช้ภาษาในการสื่อสารในสถานการณ์จริง

หลักการที่ 5 ความผิดพลาดต่าง ๆ ไม่ได้ก่อให้เกิดความผิดพลาดในการสื่อสารเสมอไป (Mistakes are not always mistakes.) กล่าวคือ ครูไม่ควรเคร่งครัดต่อข้อผิดพลาดเล็ก ๆ น้อย ๆ ของนักเรียนมากเกินไป ตราบใดที่ไม่ได้ทำให้การสื่อความหมายผิดไป

ส่วนอมรา แสงจันทร์ (2524: 15) ได้สรุปหลักการของแนวการสอนเพื่อการสื่อสารที่จะนำไปใช้ในการสอนภาษาไว้ดังนี้

1. ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เป็นความสามารถในการสื่อสาร ผู้สอนควรแสดงให้เห็นว่า ภาษาที่ใช้มีความหมาย และสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง ๆ

2. ความรู้ด้านไวยากรณ์ควรสอนให้พอเหมาะและเป็นสิ่งที่ใช้ได้จริง ที่พอเพียงและเหมาะสมต่อการใช้ในการสื่อสาร

3. ผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ ได้ฝึกฝน และได้ประสบการณ์ตรงตามความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ อาจใช้ภาษาแม่ในการอธิบายกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ หน้าที่ของรูปแบบภาษาแต่ละแบบ ตลอดจนอธิบายถึงความเหมาะสมของภาษาที่จะใช้ในแต่ละสถานการณ์ รวมทั้งวัฒนธรรมประเพณีของผู้ใช้ภาษานั้น

จากหลักการดังกล่าว เมื่อนำมาสู่การดำเนินการเรียนการสอนในห้องเรียนแล้วนั้น อาจแบ่งได้เป็น 2 ส่วนคือ (Keith Johnson, 1981: VI)

ส่วนที่ 1 การสอนทักษะทั้งสี่เพื่อการสื่อสาร ได้แก่ การฟัง พูด อ่าน เขียน ตลอดจนการประมวลทักษะทั้งสี่เข้าด้วยกัน

ส่วนที่ 2 วิธีการและเทคนิคการสอน ได้แก่ การใช้สื่อการสอน กิจกรรมการแก้ปัญหา การแสดงบทบาทสมมุติ สถานการณ์จำลอง และกิจกรรมการละคร ตลอดจนเกมการสื่อสาร

ในส่วนของการดำเนินการเรียนการสอนดังกล่าว จะรวมอยู่ในขั้นตอนการสอน ซึ่ง สุมิตรา อังวัฒนกุล (2531: 85-86) ได้แบ่งขั้นตอนในการดำเนินการเรียนการสอนตามแนวการสอนนี้เป็น 3 ชั้น คือ

1. **ชั้นเสนอเนื้อหา (Presentation)** เป็นการเสนอข้อมูลด้านเนื้อหา ซึ่งเน้นการให้นักเรียนเรียนรู้และทำความเข้าใจกับความหมายและวิธีการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ควบคู่ไปกับกฎเกณฑ์ทางภาษาดังกล่าวด้วย

2. **ชั้นการฝึก (Practice)** เป็นการให้ผู้เรียนฝึกใช้ภาษาที่เรียนรู้ใหม่ในลักษณะของการฝึกแบบควบคุม โดยครูเป็นผู้ดำเนินการฝึก เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและจำได้

3. **ชั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production)** เป็นการให้ผู้เรียนใช้ภาษาได้อย่างอิสระ โดยใช้ความรู้ต่าง ๆ ที่เรียนมา โดยการใช้ภาษาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งนี้ครูจะแนะนำช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนเกิดปัญหาเท่านั้น

ส่วนในด้านภาระงานหลักสูตรและทฤษฎีการสอนมาปฏิบัติจริงในชั้นเรียนนั้น ได้มีผู้กล่าวถึงสภาพและปัญหาไว้คล้ายคลึงกัน เช่น บรรยาภาศานการสอนเคร่งเครียด ควรมีการใช้สื่อการสอนแบบต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ครูควบคุมชั้นเรียนมากเกินไป จนทำให้การเรียนการสอนกลายเป็นแบบครูเป็นศูนย์กลาง ควรจัดให้มีกิจกรรมประเภททำเป็นคู่ (Pair Work) และที่ทำเป็นกลุ่มย่อย (Group Work) เพิ่มขึ้น และครูยังใช้ภาษาไทยในการสอนมากเกินไป (Alan Mountford, 1986: 72) นักเรียนขาดโอกาสที่จะได้ใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ เนื่องจากผู้สอนจะเน้นเนื้อหามากกว่าทักษะ ผลที่ตามมาคือ นักเรียนขาดแรงจูงใจในการใช้ภาษา (Keith Maurice, 1985: 18-27) นอกจากนั้น ยังประสบปัญหาเรื่องจำนวนนักเรียนในชั้นเรียนมากเกินไป ลักษณะห้องเรียนที่แน่นเกินไป และลักษณะโต๊ะเรียนกับม้านั่งที่หนักหรือยึดติดกับที่ ทำให้ไม่สะดวกต่อการจัดกิจกรรม (สินีนาก สัตยมาศ, 2528: 29)

3. ด้านการวัดและประเมินผล

แนวคิดในการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรปัจจุบัน จะมีการทดสอบความรู้และความสามารถเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ (Language Use) ในการสื่อสารมากกว่าความรู้และความสามารถในการใช้ภาษา (Language Usage)

ในการทดสอบความสามารถในการสื่อสารดังกล่าวแล้ว จะต้องทดสอบความสามารถทางด้านภาษา (Linguistic Competence) และความสามารถทางการสื่อสาร (Communicative Competence) และความสามารถด้านอื่น ๆ อีก เช่น ด้านสังคมภาษาศาสตร์ และกลวิธีการใช้ภาษา เป็นต้น ซึ่งความสามารถดังกล่าวเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการแสดงออกทางการสื่อสาร (Communicative Performance) ส่วนสาระสำคัญเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น วาสนา โกวินทยา (2525: 87-101) สรุปไว้ดังนี้

1. การประเมินผลควรเน้นความก้าวหน้าของแต่ละบุคคล มากกว่าการประเมินผลรวมสรุป จึงควรมีการประเมินผลเป็นระยะ
2. การประเมินผลความก้าวหน้า ควรเน้นที่การวัดแบบอิง-เกณฑ์มากกว่าการวัดแบบอิงกลุ่ม ทั้งนี้โดยยึดระดับความสามารถในการสื่อสารของเจ้าของภาษา หรือผู้ที่สามารถในการสื่อสารได้ดีเป็นเกณฑ์สูงสุด ส่วนการพิจารณาให้ระดับคะแนนของผู้เรียน ควรใช้ทั้งแบบอิง-เกณฑ์และอิงกลุ่ม
3. การให้คะแนน ควรมุ่งที่สัมฤทธิ์ผลของการเรียนการสอนที่เป็นเป้าหมายเท่านั้น ไม่ควรรวมพฤติกรรมข้างเคียงใด ๆ เช่น ไม่ควรใช้คะแนนเข้าเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการทดสอบสัมฤทธิ์ผล
4. การประเมินผลจะต้องมีความถูกต้อง และการวัดผลจะต้องครอบคลุมเนื้อหาที่จะวัด รวมทั้งด้านเจตคติ โดยมีการประเมินทั้งแบบรวมและแบบย่อย
5. การประเมินควรให้นักเรียนได้มีการปฏิบัติจริง ในสถานการณ์จริง หรือสมจริง และสอดคล้องกับวัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของภาษา

จากระเบียบว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2521: 6) ก็ระเบียบว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2525: 8) ระบุไว้ว่า การประเมินผลมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียน ซึ่งจะต้องเป็นไปโดยรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึก และการปฏิบัติ ฉะนั้น ในการตรวจสอบว่า ผู้เรียนได้พัฒนาไปตามจุดประสงค์ที่

หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่ ผู้ตรวจสอบจะต้องสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนโดยตลอด และในการประเมินผลนั้น จะต้องใช้เครื่องมือวัดที่ตรงตามจุดประสงค์ เช่น การใช้แบบทดสอบข้อเขียน แบบสังเกต เป็นต้น การประเมินผลการเรียนการสอน จำนวนตามจุดประสงค์ของการประเมิน แบ่งได้เป็น 4 ชนิด คือ

1. การประเมินผลก่อนการเรียน (Placement Test)

เพื่อตรวจสอบความรู้เดิมของผู้เรียนที่จะเข้าในการเรียนต่อไป ผลการประเมินสามารถนำไปกำหนดจุดประสงค์ให้อยู่ในระดับที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ หรือใช้ในการปรับพื้นฐานความรู้เดิมให้มั่นคงขึ้น หรือใช้เป็นพื้นฐานในการจัดกลุ่มผู้เรียน หรือพัฒนาการหลังการเรียนของผู้เรียน

2. การประเมินผลเพื่อปรับปรุงการเรียน (Formative Evaluation)

กระทำในระหว่างที่มีการเรียนการสอนอยู่ เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน และตรวจสอบประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนการสอน นอกจากนี้ช่วยให้ผู้เรียนทราบความก้าวหน้าของคนเป็นระยะ

3. การประเมินผลเพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่อง (Diagnostic Evaluation)

การประเมินผลชนิดนี้สัมพันธ์ใกล้ชิดกับชนิดที่ 2 เป็นสิ่งที่ครูใช้กับผู้เรียนที่มีปัญหาทางวิชาการเพื่อหาจุดบกพร่องของเด็กและหาสาเหตุของปัญหา ช่วยให้นักครูมีทิศทางการแก้ไขข้อบกพร่องของเด็กมากขึ้น

4. การประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน (Summative Evaluation)

เป็นการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการสอนในแต่ละช่วง เช่น ตอนสิ้นเทอม กลางเทอม และสิ้นปี เป็นต้น

ในการประเมินผลของแต่ละโรงเรียนจะได้รับการเห็นชอบจากกลุ่มโรงเรียนเพื่อพิจารณาหาความตกลงเกี่ยวกับหลักการวัดและประเมินผล พร้อมทั้งกำหนดอัตราส่วนของคะแนนระหว่างภาคกับปลายภาคเรียน การจัดทำจุดประสงค์การเรียนรู้อย่างไร การกำหนดจำนวนครั้งของการสอบระหว่างภาค และการจัดทำข้อสอบร่วม

อย่างไรก็ตาม ประไพพรรณ โภคัยสุนทร (2528: 16-18) ได้สรุปผลการสัมมนาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลไว้ว่าโรงเรียนปัจจุบันมีเสรีภาพที่จะทำการวัดและประเมินผลเองได้ กระทรวงศึกษาธิการเพียงแต่ให้แนวทาง หลักเกณฑ์ และวางระเบียบไว้เพื่อให้ใช้เป็นแนวเดียวกันเท่านั้น ปัญหาที่พบคือ ครูส่วนมากยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลอย่างแท้จริง และยังไม่สามารถใช้การวัดผลที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนได้เท่าที่ควร

นอกจากนี้ จากผลการติดตามหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของหน่วยศึกษานิเทศ (หน่วยศึกษานิเทศ, 2521: 7) ได้รายงานในเรื่องการประเมินผลไว้ว่า โรงเรียนส่วนมากไม่จัดการประเมินผลก่อนเรียน (Pre-test) เพื่อทราบพื้นฐานความรู้เดิม อันจะทำให้เกิดความสะดวกในการจัดชั้นเรียน แต่ใช้คะแนนรวมหรือผลการสอบเข้าเรียนในโรงเรียนเพื่อจัดชั้นเรียน

ส่วนลินินาก สัตยมาศ (2528: 98-99) ได้แสดงความคิดเห็นในฐานะที่เป็นอาจารย์สอนวิชาภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการวัดผลไว้ว่า วิธีการวัดผลเท่าที่พบ มักไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีการทดสอบการฟังและการพูดน้อย ส่วนใหญ่ใช้ทดสอบด้วยวิธีเขียน ไม่ว่าจะทดสอบทักษะฟัง หรือพูด หรืออ่าน ดังนั้น สักส่วนความสามารถของนักเรียนในทักษะฟังและพูดจึงไม่เท่าทักษะเขียน ส่วนการทดสอบการอ่านและการเขียนก็เช่นกัน ครูใช้วิธีให้นักเรียนเลือกคำตอบมากกว่าความคิดเห็น หรือให้เขียนตอบยาว ๆ จะเห็นว่า ข้อสอบที่แสดงทักษะการสื่อสารจริง ๆ มีน้อย เช่น ให้เขียนประวัติส่วนตัว เขียนจดหมายส่วนตัว รวมทั้งเขียนบรรยายตัวละครจากเรื่องที่อ่าน และเขียนสรุปข้อความจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นจุดประสงค์ของหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อนึ่ง ระบบการวัดผลตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมนั้นในทางปฏิบัติทำได้ยาก ในการที่ครูจะต้องหาข้อบกพร่องของนักเรียนแต่ละคนในแต่ละเรื่อง และสอบให้ผ่านจุดประสงค์ให้ได้ เนื่องจากการสอบย่อยแต่ละครั้งต้องรวมหลายจุดประสงค์เข้าด้วยกันเพื่อสอนให้ได้ครบตามหลักสูตร

4. ด้านการสอนซ่อมเสริม

ได้มีผู้ให้ความหมายของการสอนซ่อมเสริมไว้มากมาย เช่น ศรียา-ประกัสสร นิยมธรรม (2520: 25) เสถียร เอกอุ้น (2524: 13) สมศักดิ์สินธุระเวช (2523: 50) อุตยารณ พูลทวี (2526: 21) ซึ่งพอสรุปได้ว่าการสอนซ่อมเสริม คือ การสอนเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง และเสริมทักษะการเรียนรู้ใหม่ ๆ ให้แก่เด็ก อันเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียนปกติสำหรับเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือจากครู มักทำเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มย่อย อันเป็นการช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนหรือทักษะใด ๆ ถึงเกณฑ์ที่กำหนดหรือถึงจุดประสงค์ที่ต้องการ การสอนซ่อมเสริมอาศัยการวินิจฉัยข้อบกพร่องของนักเรียนเป็นพื้นฐาน อาจเป็นการสอนซ้ำ หรือเพิ่มบทเรียนใหม่ ๆ

กรมวิชาการ (2521: 33) ได้กล่าวถึง การสอนซ่อมเสริมว่า ประกอบด้วยกิจกรรมที่ให้บริการนอกชั้นเรียนปกติใน 2 ลักษณะ คือ

1. การสอนซ่อม คือ การสอนนักเรียนที่เรียนอ่อน เรียนไม่ทันเพื่อนในชั้นเพื่อให้เรียนทันเพื่อนในระดับเดียวกัน หรือตามโครงการที่กำหนดไว้
2. การสอนเสริม คือ การสอนนักเรียนที่ฉลาด ให้ได้ใช้ความรู้ที่มีอยู่ให้เต็มที่ และเป็นไปในแนวทางที่ถูกที่ควร

นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2521: 77) ยังได้เสนอหลักการสอนซ่อมเสริมซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1. ครูผู้สอนต้องรู้ข้อบกพร่องของนักเรียน เพื่อที่จะได้ช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่อง และเสริมการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง จึงต้องมีการสำรวจข้อบกพร่องของนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกต การทดสอบ การสอบถาม ตลอดจนมีการประเมินผลการสอนซ่อมเสริมเป็นระยะ
2. การสอนซ่อมเสริมจะต้องเริ่มจากสิ่งทีนักเรียนรู้ ไปหาสิ่งที่ยังไม่รู้ หรือเริ่มสอนจากจุดหรือสภาพที่เขาเป็นอยู่ ครูจึงจำเป็นต้องรู้พื้นฐานและ

ประสบการณ์ต่าง ๆ ของนักเรียน เพื่อจะได้จัดบทเรียนให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคนซึ่งมีความบกพร่องไม่เหมือนกัน

3. ครูควรวางวัสดุอุปกรณ์เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนที่ดีขึ้น และพยายามเปลี่ยนเทคนิคการสอน และกิจกรรมจากที่เคยใช้สอนเด็กปกติ

4. ครูควรกระตุ้นและให้กำลังใจแก่นักเรียน ให้เด็กเกิดความอบอุ่น มีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งคิดว่าการบังคับหรือการทรมาน ครูควรให้เด็กทราบความรู้สึกว่าได้ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ ในการสอนซ่อมเสริม ครูอาจให้เด็กชั้นสูงกว่า หรือเด็กเก่งช่วยสอนก็ได้ แต่ทั้งนี้จะต้องอยู่ในความควบคุมดูแลของครู

ส่วนหลักการและข้อเสนอแนะอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กรมวิชาการกำหนด ได้มีผู้แนะนำเพิ่มเติมไว้ดังนี้

1. ควรศึกษาสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาในการเรียนของนักเรียนแต่ละคน เช่น สภาพร่างกาย สติปัญญา อารมณ์หรือสังคม พร้อมทั้งอาจชี้แจงปัญหาให้ผู้ปกครองของนักเรียนเข้าใจ และร่วมมือแก้สาเหตุนั้น ๆ (อัญชลี แจ่มเจริญ และ สุกัญญา ฐาวิรรณ, 2523: 123)

2. การสอนซ่อมเสริมควรรับกระทำตั้งแต่พบว่านักเรียนมีปัญหาหรือต้องการความช่วยเหลือ เพื่อที่จะไม่ก่อให้เกิดปัญหาเรื้อรัง จนยากต่อการแก้ไข ทั้งควรได้รับความร่วมมือจากหลาย ๆ ฝ่ายในโรงเรียน นับแต่ผู้บริหาร นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา และครูประจำวิชาต่าง ๆ (A.E. Tanslay, 1969: 84)

3. ครูรู้จักเลือกเวลาที่เหมาะสมที่จะทำการสอนซ่อมเสริม ซึ่งครูอาจจะเลือกเวลาที่ไม่ทำให้นักเรียนเกิดความเคร่งเครียดจนเกินไป หรือรู้สึกว่าเป็นการถูกลงโทษเมื่อต้องเรียนซ่อมเสริม แต่เป็นการเอาใจใส่และเห็นอกเห็นใจจากครูมากกว่า (สมจิตต์ ศรีธัญรัตน์, 2520: 19)

หลักการสอนซ่อมเสริมที่กล่าวมานี้ เป็นหลักการกว้าง ๆ ที่จะนำไปใช้ได้กับทุกวิชา สำหรับการสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาอังกฤษนั้น สมพร จินากูร

(2529: 115) ได้แนะนำเสนอวิธีการและกิจกรรมในการสอนซ่อมเสริมวิชาภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายพอสรุปได้ดังนี้

1. การสอนซ่อมเสริมควรกระทำโดยครูสอนภาษาอังกฤษ โดยร่วมมือกับฝ่ายวิชาการ ทำการสอนซ่อมเสริมสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที
2. การสอนซ่อมเสริมควรกระทำเมื่อนักเรียนสอบไม่ผ่านจุดประสงค์ หรือภายหลังการประเมินผลการเรียน และการประเมินผลระหว่างเรียน
3. วิธีการที่ใช่ อาจเป็นการเฉลยแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบที่ทำไปแล้วพร้อมกับนำผลการทดสอบมาพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการสอนซ่อมเสริม นอกจากนี้ อาจใช้วิธีการให้นักเรียนทบทวนความรู้ภาษาอังกฤษอย่างสม่ำเสมอและมอบหมายงานพิเศษเพิ่มเติม

5. ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น มีความจำเป็นที่จะต้องจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นอย่างมาก เพราะวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาทักษะต้องมีการฝึกฝน ซึ่งกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะช่วยส่งเสริมทักษะดังกล่าว ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนให้กว้างขวาง นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมความเข้าใจในศิลปะและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาอีกด้วย เนื่องจากการเรียนภาษาอังกฤษแต่ในชั่วโมงอาจไม่เป็นการเพียงพอที่จะให้นักเรียนฝึกฝนทักษะและได้รับความรู้กว้างขวางได้ กิจกรรมเสริมหลักสูตรจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่มาเสริมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สำหรับคำว่า "กิจกรรมเสริมหลักสูตร" นี้ มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ เช่น ประภาพรพรณ สุวรรณสุข (2524: 48) สุจริต เพียรชอบ (2525: 171) ซึ่งพอจะสรุปได้ว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ กิจกรรมทุกประเภทที่จัดขึ้นนอกเหนือจากกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนในหลักสูตรสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมความถนัด ความรอบรู้ ความบันเทิง และส่งเสริมพัฒนาการในทุก ๆ ด้าน

จัดดำเนินการโดยนักเรียน โดยการสนับสนุนของครูและโรงเรียน ทั้งนี้ ไม่เป็นการบังคับหรือให้หน่วยกิต

สำหรับกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษนั้น ชูศรี เฉลิมเกียรติสกุล (2524: 21) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษไว้ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้และได้รับประสบการณ์ทางภาษาอังกฤษอย่างกว้างขวาง เพื่อพัฒนาทักษะภาษาให้ดียิ่งขึ้น
2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสได้ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อความหมาย
3. เพื่อให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ
4. เพื่อฝึกให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกัน มีความรับผิดชอบ รู้จักปรับตัว รู้จักบทบาทหน้าที่ของตน เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมของนักเรียน และส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีในหมู่คณะ
5. เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และได้แสดงความสามารถพิเศษทางภาษาอังกฤษ
6. เพื่อให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และได้รับความเพลิดเพลิน
7. เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปะ ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ตลอดจนชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา

นอกจากนี้ ชูศรี เฉลิมเกียรติสกุล (2524: 69-80) ยังได้สรุป สภาพการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ว่า โดยเฉลี่ยแล้ว โรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษเป็นบางครั้ง ประเภทของกิจกรรมที่จัดได้แก่

1. การฟังเพลงภาษาอังกฤษ
2. การสนทนาและการตอบปัญหาภาษาอังกฤษ
3. การชมภาพยนตร์ภาษาอังกฤษ

4. การสัมภาษณ์เพื่อนนักเรียน
5. การแสดงละครภาษาอังกฤษ
6. การเล่นเกมภาษาอังกฤษ เช่น เกมยี่สิบคำถาม เกมต่อคำศัพท์
7. การจัดป้ายนิเทศโดยมีคำบรรยายภาษาอังกฤษประกอบ

การที่โรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาเป็นบางครั้งนั้น อาจมีสาเหตุมาจากปัญหาในการจัด ดังที่ ชุรัตน์ อุ่นพิกุล (2524: 77-78) พรณี บัวโค (2524: 92) และ วทانیย์ สุขพอดี (2524: 72-73) ได้ทำการวิจัยพบว่า ปัญหาหนึ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ คือ ปัญหาด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร อันเนื่องมาจากการขาดแคลนงบประมาณในการจัด นักเรียนไม่สนใจกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ เพราะเห็นว่าเป็นการเพิ่มงานให้ตนเอง ผู้ควบคุมกิจกรรมมีน้อย และไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา ในด้านการจัดกิจกรรมนั้นครูส่วนมากจัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนเป็นผู้ช่วย มีการจัดชุมนุมภาษาอังกฤษ ประเภทของกิจกรรมที่จัดก็มีเพียงการจัดป้ายนิเทศประกอบบทเรียน การเล่นเกมภาษาอังกฤษ หรือการแสดงหุ่น หรือการแสดงบทบาทสมมุติ

สมรรถภาพของครูภาษาอังกฤษ

เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่า ครูเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ดังที่ มิเชล โจเซฟ (Michel Joseph), 1975: 36-37) ได้กล่าวไว้ว่า "ผู้เรียนที่มีสติปัญญาพอสมควรทุกคนสามารถประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาต่างประเทศได้ ถ้ามีครูที่ดีมาทำการสอน"

สมรรถภาพของครูจึงเป็นสิ่งสำคัญ ได้มีผู้ให้หลักการและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูภาษาอังกฤษไว้หลายท่าน อาทิเช่น

พวงเพ็ญ อินทรประวัตติ (2521: 10-16) ได้วางหลักการเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูเป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. บุคลิกและทัศนคติส่วนตัว ครูไม่ควรเฉื่อยชา ควรมีความเข้าใจ และเห็นใจนักเรียน อุดหนุน เสียสละให้การสอน บุคลิกน่าเชื่อถือ มีอารมณ์ขัน สติปัญญาเฉียบแหลม น่ารัก

2. เทคนิคในการสอน ครูต้องเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคในการสอน มีความสามารถที่จะทำการสอนได้ สามารถควบคุมชั้นเรียน เรื่องเทคนิคการสอนเป็นเรื่องที่ผู้สอนได้รับการฝึกฝนก่อนการลงมือสอน หรือเป็นแนวการสอนที่ได้รับมาเองหรือคิดค้นเปลี่ยนแปลงปรับปรุงเอง ผู้สอนควรมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายและหน้าที่ของภาษาอังกฤษที่จะใช้ในประเทศของตน และผู้สอนควรทำความเข้าใจความคุ้นเคยกับหนังสือแบบเรียน หลักสูตร ประมวลการสอน ฯลฯ ที่จะต้องนำไปสอนในห้องเรียน

3. ความรู้ด้านภาษาอังกฤษของครูเอง ครูจะต้องมีความรู้พอที่จะพูดให้นักเรียนเข้าใจ พูดไม่ผิด

สุมิตรา อังวัฒนกุล (Sumitra Angwatanatul, 1982: 59) ได้กล่าวถึงสมรรถภาพที่ครูภาษาอังกฤษที่ดีพึงมีไว้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. คุณสมบัติส่วนตัวที่จะทำให้ครูประสบความสำเร็จในการสอน อันได้แก่ ความเข้าใจ และการทำให้เกิดทัศนคตินักเรียน รวมทั้งวัฒนธรรมของผู้เรียนด้วย ซึ่งจะทำให้ครูเข้ากับนักเรียนได้

2. ความสามารถใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูดและการเขียน

3. ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติของภาษา รวมทั้งความหลากหลาย และโครงสร้างของภาษาอังกฤษ

4. มีความรู้ในภาษาอื่น รวมทั้งโครงสร้างและวัฒนธรรม

5. มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการในการเรียนภาษาคามธรรมชาติ (Language Acquisition) ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การเรียนภาษาแรกและภาษาอื่น ๆ ของผู้เรียน

6. มีความเข้าใจในวิธีสอนและความสามารถในการประยุกต์ให้เข้ากับสถานการณ์และอุปกรณ์การสอนที่มีอยู่
7. มีความรู้ความเข้าใจในการวัดผลและการแปลผลที่วัดมาได้
8. มีความเข้าใจในปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนทั่วไป

แพทริเซีย มิลเลอร์ (Patricia Miller, 1987: 40-41) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่ครูภาษาอังกฤษที่ดีพึงมีว่ามี 10 ประการ คือ

1. มีความกระตือรือร้นในการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีปฏิกิริยาตอบโต้ในการใช้ภาษา
2. มีความคิดสร้างสรรค์ คิดหากลวิธีในการสอนแบบใหม่ ๆ ให้ผู้เรียนเรียนด้วยใจ มีอิสระไปตามแผนการสอนที่กำหนด
3. มีอารมณ์ขัน นักเรียนจะเรียนด้วยความสนุกถ้าได้หัวเราะด้วยกันกับครู
4. ทำทนายผู้เรียนด้วยการพูดภาษาอังกฤษกับผู้เรียน ทั้งในและนอกห้องเรียนทุกครั้งที่มีโอกาส ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงความยากง่ายของภาษาที่จะใช้กับผู้เรียนด้วย
5. อุดหนุน ไม่แสดงความท้อแท้เมื่อผู้เรียนทำผิดพลาดซ้ำ ๆ แต่ควรเสริมให้ผู้เรียนฝึกหัดซ้ำ ๆ
6. สนใจภูมิหลังของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน เพราะเมื่อผู้เรียนได้เรียนในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตน หรือที่ตนสนใจ เช่นความสามารถพิเศษ ครอบครัว หรืองานอดิเรก ผู้เรียนจะใช้ภาษาอังกฤษในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับตนหรือที่ตนสนใจด้วยความมั่นใจและสบายใจ
7. มีความรู้ภาษาอังกฤษดี สามารถอธิบายสิ่งที่ผู้เรียนไม่เข้าใจได้ตรงจุด การใช้วิธีสอนแบบผสมผสาน (Eclectic) ในการสอนไวยากรณ์
8. สละเวลาเพื่อศิษย์โดยแท้จริง ใช้เวลาหลังการเรียนบอกติช่วยเสริมแก่ผู้เรียนที่มีความต้องการเป็นพิเศษ
9. ยอมรับศิษย์ตามที่เขาเป็น ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างทัดเทียมกันมีอิสระใจเฉพาะ เด็กเก่งเท่านั้น

10. ไม่มีอารมณ์ค้างเมื่อทำการสอน ไม่พูดจาประชดประชันผู้เรียน

อย่างไรก็ตาม ในสภาพความเป็นจริงแล้ว ปรากฏว่า ครูยังขาดสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการสอนอยู่ ซึ่งพอจะสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1. ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนและกลวิธีสอนแบบใหม่ ๆ ขาดความกระตือรือร้นที่จะรับการอบรมเรื่องเหล่านั้น หรือมีเจตนา ก็เนื่องมาจากการขาดโอกาสที่จะได้รับการอบรม (อรพิน พจนานนท์ 2527: 43)

ในเรื่องสมรรถภาพด้านความรู้ความเข้าใจในวิธีสอนและกลวิธีในการสอนนั้น ปรากฏว่า มีครูภาษาอังกฤษบางคนมีความเข้าใจว่า การสอนภาษาอังกฤษก็เหมือนกับการสอนวิชาอื่น ๆ ซึ่งแท้จริงแล้ว กลวิธีในการสอนจะแตกต่างกันออกไปตามลักษณะวิชา เช่นวิชาภาษาอังกฤษนี้ จะต้องมีการปฏิบัติเป็นไปตามธรรมชาติ คือ เรียน ฟัง พูด อ่าน และเขียน แต่ในทางปฏิบัติแล้ว ครูมีการสอนการฟังและพูดน้อยมาก (อุทัย ภิรมย์รัตน์ และ เพ็ญศรี รังสิยากุล 2521: 87)

2. ขาดทักษะด้านภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะทักษะ ฟัง-พูด ครูบางคนเหนียวอาย ที่จะพูดภาษาอังกฤษกับเด็ก หรือบางคนขาดโอกาสที่จะใช้ภาษาอังกฤษ จึงทำให้สมรรถภาพด้านนี้ค่อยลงไป

ความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

สำหรับความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา นั้น จากการวัดความสามารถทั้งในลักษณะการวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษ (Achievement) และการวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ (English Proficiency) พอสรุปได้ดังนี้

ในปี พ.ศ. 2525 สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ทำการวัดความสามารถในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 11,464 คนทั่วประเทศ และนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 11,563 คน ทั่วประเทศเช่นกัน โดยใช้แบบทดสอบ

ความสามารถทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.7628 และ 0.6385 ตามลำดับ ผลการทดสอบปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 เท่ากับ 14.71 จากคะแนนเต็ม 50 และในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เท่ากับ 19.64 จากคะแนนเต็ม 60 (กรมวิชาการ, 2525 เอกสารอัดสำเนา)

ในปี พ.ศ. 2527 หน่วยงานดังกล่าวข้างต้นได้ทำการทดสอบความสามารถในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั่วประเทศ ซึ่งประกอบด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 4,215 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 3,934 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3,598 คน โดยใช้แบบทดสอบความสามารถทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เท่ากับ 0.72, 0.79 และ 0.84 ตามลำดับ ผลการทดสอบได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เท่ากับ 17.20, 19.90 และ 21.63 ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน (กรมวิชาการ, 2527: 7-20)

และในปี พ.ศ. 2531 ฝ่ายวิจัยทางการศึกษา หน่วยศึกษานิเทศ กรมสามัญศึกษา ได้ทำการวัดความสามารถในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั่วประเทศ จำนวน 12,365 คน โดยใช้แบบทดสอบวิชาภาษาอังกฤษที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90 ผลการทดสอบได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 27.4 จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน (ฝ่ายวิจัยทางการศึกษา หน่วยศึกษานิเทศ, 2531: 127)

จากผลการสำรวจความสามารถในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษดังกล่าวมานี้ จะเห็นว่าความสามารถในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยส่วนรวมแล้ว ยังไม่อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ ซึ่งอาจเป็นผลจากการจัด

การเรียนการสอนที่ยังไม่ดีพอ หรือสมรรถภาพของครูยังไม่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ นอกจากนี้ อาจเป็นผลมาจากตัวนักเรียนเอง ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนมีพื้นฐานความรู้และสติปัญญาต่างกันในชั้นเดียวกัน ทำให้เกิดปัญหาต่อการสอนของครู โดยการจัดการสอนให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความรู้ ย่อมทำได้ยาก (จันตรี คุปตะวาทีน, 2521: 71)

2. นักเรียนไม่ค่อยฝึกฝนด้วยตนเอง เมื่อเรียนเสร็จไปวันหนึ่ง ๆ ก็ไม่ได้ทบทวนสิ่งที่เรียนไป หรือไม่ได้ฝึกฝนการใช้ ทำให้ลืม เพราะภาษาอังกฤษ เป็นวิชาทักษะจำเป็นต้องฝึกฝนอยู่เสมอ จึงจะใช้ภาษาได้โดยอัตโนมัติ (ศรีวิชัย สุวรรณภักดี, 2522: 77)

3. นักเรียนขาดแรงจูงใจ ไม่สนใจเรียน หรือมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ซึ่งจะได้กล่าวโดยละเอียดต่อไป

ทัศนคติต่อการเรียนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ

ทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษา นับได้ว่าเป็นองค์ประกอบเบื้องต้นที่สำคัญ ในการเรียนภาษานั้น ดังที่ โรเบิร์ต ซี การ์ดเนอร์ และ วอลเลซ อี แลมเบิร์ต (Robert C. Gardner and Wallace E. Lambert, 1972: 20) กล่าวว่า "ทัศนคติและแรงจูงใจมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาที่สอง" การที่ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาจะทำให้เกิดแรงจูงใจและความอุตสาหะในการเรียนต่อไปซึ่งแรงจูงใจและความอุตสาหะอันเกิดจากการมีทัศนคติที่ดีนั้น เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ คิดเป็นสัดส่วนได้ถึง ร้อยละ 33 (Leon A. Jakobovits, 1971: 98)

นอกจากนี้ สตีเฟน ดี เครเชน (Stephen D. Krashen, 1981: 21-23) ได้กล่าวถึงทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อชั้นเรียนและครูผู้สอนว่ามีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ภาษาที่สอง กล่าวคือ ผู้เรียนที่มีความรู้สึกว่าการเรียนภาษาในชั้นเรียนมีความสนุกสนานและมีความรู้สึกชอบผู้สอนจะส่งผลให้ผู้เรียนใช้ความพยายามในการเรียนภาษานั้นมากยิ่งขึ้น แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าผู้เรียน

มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนภาษานั้น ทัศนคติที่ไม่ดีดังกล่าวจะกลายเป็นตัว
 สกัตกั้นการเรียนรู้ภาษา ซึ่งเรียกว่า ตัวสกัตกั้นทางเจตคติ (Affective
 Filter) ส่วนเฮช ซี คูเลย์ และ เอ็ม เบิร์ต (H.C. Dulay and M.Burt,
 quoted in Kanchana Prapphan and Oller, 1982: 78) เรียกทัศนคติที่
 ไม่พึงประสงค์ในการเรียนภาษาที่สองนี้ว่า ตัวสกัตกั้นด้านเจตคติทางสังคม
 (Socio- Affective Filter)

สำหรับประเภทของทัศนคติต่อการเรียนภาษาที่สองหรือภาษาต่าง
 ประเทศนั้น โรเบิร์ต ซี การ์ดเนอร์ และ วอลเลซ อี แลมเบิร์ต (Robert C.
 Gardner and Wallace E. Lambert, 1972: 20) ได้แบ่งทัศนคติดังกล่าว
 ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ทัศนคติเพื่อต้องการให้เป็นเหมือนเจ้าของภาษา (Integrative
 Attitude) ทัศนคติประเภทนี้แสดงถึงความเต็มใจหรือความต้องการของผู้เรียน
 ภาษาที่จะเป็นเหมือนสมาชิกอื่น ๆ ของกลุ่มคนที่ใช้ภาษานั้น และเป็นความต้องการ
 ที่จะเกี่ยวข้องติดต่อกับกลุ่มชนนั้น

2. ทัศนคติเพื่อต้องการนำภาษาไปใช้ประโยชน์ (Instrumental
 Attitude) ทัศนคติประเภทนี้แสดงถึงความต้องการของผู้เรียนภาษาในอันที่จะ
 นำภาษาไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ แต่อาจไม่มีความต้องการที่จะเกี่ยวข้อง
 ทางสังคม หรือเป็นสมาชิกของกลุ่มคนที่ใช้ภาษานั้น

ถ้าจะเปรียบเทียบกันระหว่างผลของทัศนคติทั้งสองประเภทที่มีต่อการ
 เรียนรู้ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศแล้ว สตีเฟน ดี เครเชน (Stephen
 D. Krashen, 1981: 23) ให้ข้อคิดเห็นว่า ทัศนคติเพื่อต้องการนำภาษาไปใช้
 ประโยชน์ จะส่งผลให้ผู้เรียนต้องการเกี่ยวข้องกับเจ้าของภาษาเพียงเพื่อให้
 บรรลุวัตถุประสงค์บางอย่างเท่านั้น และเมื่อบรรลุวัตถุประสงค์แล้วความต้องการ
 ในการเรียนรู้ภาษานั้น อาจจะสิ้นสุดลง หรืออาจต้องการเรียนภาษาในแง่ใดแง่
 หนึ่งที่จำเป็นเท่านั้น แต่ถึงกระนั้นก็ตาม ในขณะที่ผู้เรียนเห็นประโยชน์ของการใช้
 ภาษา จะส่งผลให้เขามีความพยายามในการเรียนเพิ่มขึ้น ส่วนทัศนคติที่ต้องการ

เป็นเหมือนเจ้าของภาษาโดยปกติจะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษานั้น ๆ เฉพาะในสภาพที่ผู้เรียนจำเป็นต้องปรับตัวให้เป็นเสมือนกลุ่มคนที่พูดภาษานั้น

ในทำนองเดียวกัน โรเบิร์ต ซี การ์ดเนอร์ และวอลเลซ อี แลม-เบิร์ต (Robert C. Gardner and Wallace E. Lambert, 1972: 26) กล่าวถึง ผู้เรียนที่มีทัศนคติที่ต้องการเป็นเหมือนสมาชิกของกลุ่มคนที่ใช้ภาษานั้นว่าจะเกิดแรงจูงใจในการเรียนภาษาได้ง่ายกว่าผู้เรียนที่มีทัศนคติต้องการนำภาษาไปใช้ประโยชน์ อันเป็นผลมาให้ผู้เรียนที่มีทัศนคติที่ต้องการเป็นเหมือนสมาชิกของกลุ่มชนเจ้าของภาษา ส่วนใหญ่มีความตั้งใจและใช้ความพยายามในการเรียนภาษาค่อนข้างถาวรกว่า

นอกจากนี้ เฮเลน โกลด์เบิร์ก มัชนิค และ เดวิด อี วูล์ฟ (Helen Goldberg Muchnick and David E. Wolfe, 1982: 263) ได้ศึกษาพบว่า ผู้เรียนที่มีทัศนคติเพื่อต้องการนำภาษาไปใช้ประโยชน์ โดยทั่วไปมักจะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ภาษาที่สองในด้านไวยากรณ์และคำศัพท์มากกว่าผู้เรียนที่มีทัศนคติเพื่อต้องการให้เป็นเหมือนสมาชิกของกลุ่มชนเจ้าของภาษา และผู้เรียนที่มีทัศนคติเพื่อต้องการให้เป็นเหมือนสมาชิกของกลุ่มชนเจ้าของภาษา มักจะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ภาษาด้านการออกเสียงให้เหมือนเจ้าของภาษา และมีความสามารถในการใช้ภาษาติดต่อสื่อสารมากกว่าผู้เรียนที่มีทัศนคติเพื่อต้องการใช้ภาษาให้เป็นประโยชน์

อย่างไรก็ดี ดักลาส เอช บราวน์ (Douglas H. Brown, 1980: 115) ได้กล่าวถึงการมีทัศนคติเพื่อต้องการเป็นเหมือนกลุ่มชนเจ้าของภาษา หรือการมีทัศนคติเพื่อต้องการนำภาษาไปใช้ประโยชน์ สรุปได้ว่า จะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาที่สองได้ แต่ในการเรียนรู้ภาษานั้น ทัศนคติทั้งสองประเภทไม่ได้แยกออกจากกันอย่างชัดเจน แต่มีความกลมกลืนกันไป

ถ้าจะเปรียบเทียบระหว่างองค์ประกอบด้านทัศนคติ กับองค์ประกอบอื่นที่มีอิทธิพลต่อการเรียนภาษาที่สอง อันได้แก่ ความถนัดและสติปัญญาแล้วนั้น โรเบิร์ต ซี การ์ดเนอร์ (Robert C. Gardner, 1974: 45) กล่าวว่า "ทัศนคติและแรงจูงใจมีความสำคัญต่อการเรียนภาษาที่สองในระยะแรก ๆ แต่เมื่อผู้เรียนมีความรู้ความสามารถทางภาษาเพิ่มมากขึ้น ความถนัดและสติปัญญาจะมีบทบาทต่อการเรียนรู้ภาษามากขึ้น" นอกจากนี้ยังพบว่าทัศนคติที่ต้องการเป็นเหมือนสมาชิกของกลุ่มชนเจ้าของภาษา มีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Skills) ในขณะที่ความถนัดทางภาษามีความสำคัญต่อทักษะการเรียนภาษาที่สองในชั้นเรียน (Robert C. Gardner and Wallace E. Lambert, quoted in Krashen, 1981: 26)

สตีเฟน ดี เครเชน (Stephen D. Krashen, 1981: 328) ยังมีความเห็นว่า ทัศนคติมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาในลักษณะที่ผู้เรียนอาจไม่จำเป็นต้องใช้สติปัญญา แต่จะเกี่ยวข้องกับการใช้ความรู้สึกลงในการเรียน (Unconscious Assimilation) ส่วนความถนัดมีความสำคัญต่อการเรียนภาษาที่สองแบบพิธีการ (Formal Language Learning) อันเป็นการเรียนรู้ในด้านตัวภาษา (Linguistic Knowledge) โดยที่ผู้เรียนจำเป็นต้องใช้ทั้งความรู้และสติปัญญาในการเรียนรู้ภาษานั้น (Conscious Knowledge)

และถ้าจะเปรียบเทียบสัดส่วนของทัศนคติและองค์ประกอบอื่น ๆ ในตัวผู้เรียน ที่มี อิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สองแล้ว ลีออน เอ จาโคโบวิทส์ (Leon A. Jakobovits, 1971: 314) ได้จัดสัดส่วนไว้ดังนี้

แรงจูงใจและความอดสาเห อันเนื่องมาจาก

การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษา	ร้อยละ	33
ความถนัดในการเรียนภาษา	ร้อยละ	33
สติปัญญา	ร้อยละ	20
องค์ประกอบอื่น ๆ	ร้อยละ	14

จะเห็นได้ว่า ทักษะที่ดีต่อการเรียนภาษาจะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนภาษานั้น ๆ ได้ ในทางตรงข้าม ทักษะที่ไม่ดีต่อการเรียนภาษา จะเป็นตัวสกัดกั้นความสำเร็จในการเรียนภาษาดังได้กล่าวมาแล้ว ด้วยเหตุนี้ อาจพอจะสรุปได้ว่า การที่นักเรียนไทยในระดับมัธยมศึกษา มีความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับไม่น่าพอใจดังได้กล่าวมาแล้วนั้น อาจเนื่องจากนักเรียนมีทัศนคติทางลบ ต่อการเรียนภาษาอังกฤษดังที่ ปราณี กุลละวณิช (2521: 46-51) พันทิพา เข้มทอง (2524: 5) และสมศักดิ์ นาวายุทธ์ (2527: 69) ได้กล่าวถึงปัญหาในการสอนภาษาอังกฤษเกี่ยวกับด้านทัศนคติต่อการเรียนพอสรุปได้ว่า นักเรียนขาดความสนใจที่จะเรียน ขาดแรงจูงใจที่จะใช้ภาษาเนื่องจากมีความเห็นว่าประเทศไทยเป็นประเทศเอกราช พูดและเขียนภาษาเดียวคือภาษาไทยเป็นส่วนใหญ่ จึงคิดว่า ถึงจะเรียนภาษาอังกฤษไป ก็ไม่ได้นำมาใช้ นักเรียนจึงมองไม่เห็นความสำคัญ และไม่ต้องการที่จะเรียนภาษาอังกฤษ

การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศสำหรับนักเรียนคาบอด

โดยทั่วไปคนคาบอดมีความสนใจด้านภาษา และโดยเฉลี่ยแล้วสามารถเรียนภาษาได้ดีพอสมควร ดับเบิลยู พี มอริเซย์ (W.P. Morisey 1931 as quoted in T. Nicolik, 1987: 63) ได้กล่าวถึงความมีใจรักทางด้านภาษาของคนคาบอดไว้ว่า "ข้าพเจ้าเชื่อว่า เรามีความซาบซึ้งในภาษามากกว่าคนทั่วไป และสามารถเรียนภาษาได้ดี เพราะภาษาเป็นสื่อเดียวเท่านั้นที่ทำให้เราติดต่อกับโลกภายนอกได้ นอกจากนั้นแล้ว ภาษา เช่นเดียวกับดนตรี นำความสงบและสี่สรรสร้างจิตใจของเรา"

เนื่องจากคนคาบอดมีศักยภาพที่จะเรียนภาษาได้ดี โรงเรียนสอนคนคาบอดในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก จึงมักมีโปรแกรมภาษา โดยเฉพาะโปรแกรมภาษาต่างประเทศ อาทิเช่น โปรแกรมภาษาเยอรมัน และฝรั่งเศส ในโรงเรียนสอนคนคาบอดในสหรัฐอเมริกา โปรแกรมภาษาอังกฤษในโรงเรียนสอนคนคาบอด

านประเทศยูโกสลาเวีย และโปรแกรมสอนภาษาฝรั่งเศสในโรงเรียนสอนคนตาบอดในประเทศอังกฤษ เป็นต้น ซึ่งต่างก็ประสบความสำเร็จพอสมควร อันเป็นผลมาจากองค์ประกอบในตัวผู้เรียนที่เอื้อต่อการเรียนภาษาต่างประเทศอันได้แก่ทัศนคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ ความสามารถในการฟัง ความสามารถในการจำ อันเป็นผลมาจากการถูกฝึกฝนความกระตือรือร้นในการเรียน และสมาธิที่ดี (Worchester School for the Blind 1978 as quoted in T. Nicolik, 1987: 65)

นอกจากองค์ประกอบดังกล่าวแล้ว เหตุผลอีกประการหนึ่งที่ทําให้นักเรียนตาบอดสามารถประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาได้อาจเนื่องด้วยพัฒนาการทางด้านภาษาของเด็กตาบอดนั้นถือได้ว่าเป็นปกติ ในขณะที่เด็กตาบอดมักจะมีปัญหาในพัฒนาการบางด้าน เช่น ด้านการพัฒนาความคิดรวบยอด ด้านการเคลื่อนไหว และการใช้วัชวะกล้ามเนื้อ ด้านสังคมและบุคลิกภาพ เป็นต้น (Sally M. Rogow, 1988: 79-82) ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนภาษาใช้การฟังมากกว่าการเห็น นอกจากนี้ การที่เด็กมองไม่เห็น ทําให้เกิดแรงจูงใจที่จะใช้ภาษาติดต่อกับผู้อื่นอีกด้วย (Daniel Hallahan and James Kauffman, 1982: 342) ในด้านพัฒนาการทางภาษาของเด็กตาบอดนับแต่วัยแรกเกิด จะคล้ายคลึงกับพัฒนาการทางภาษาของเด็กปกติ โดยจะมีข้อแตกต่างเล็กน้อย ในด้านความคิดรวบยอดของคำบางประเภทที่ต้องอาศัยประสบการณ์จากการมองเห็นอันได้แก่ คำศัพท์เกี่ยวกับสี และคำศัพท์ที่แสดงภาพพจน์ (Image) เช่นคำว่า "blowing the kiss" หรือคำว่า "blowing smoke rings" เป็นต้น ซึ่งคำประเภทนี้เด็กตาบอดจะไม่สามารถเข้าถึงความหมายได้อย่างเต็มที่เหมือนเด็กปกติ (Janet Lerner, Carol M. Czudnowsky and Dorothea Goldenberg, 1987: 196) นอกจากนี้ทารกตาบอดเพียงไม่กี่ราย จะมีปัญหาเล็ก ๆ น้อย ๆ เกี่ยวกับการออกเสียงบางเสียงที่ต้องใช้ลักษณะริมฝีปากหรือลิ้นที่พิเศษออกไป เนื่องจากมองไม่เห็นลักษณะพิเศษดังกล่าว อย่างไรก็ตาม พอจะสรุปได้ว่าพัฒนาการทางภาษาของเด็กตาบอดนั้นถือได้ว่าอยู่ในระดับปกติ (Rune J. Simerson, 1986: 223) ดังนั้นการเรียนภาษาจึงเหมาะกับเด็กตาบอด

แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่า การเรียนภาษาจะ เหมาะกับสภาพของคนตาบอดและทัศนคติต่อการเรียนภาษาต่างประเทศจะ เอื้ออำนวยต่อการเรียนก็ตาม การขาดการรับรู้ทางสายตามีผลกระทบต่อ การเรียนภาษา โดยเฉพาะภาษาต่างประเทศอยู่บ้าง เมื่อจะใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร นักเรียนตาบอดอาจคาดเดาความหมายโดยใช้วิชาภาษาจากสีหน้าและท่าทางของกลุ่มสนทนาได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีบทบาทพอสมควรในการช่วยความเข้าใจในภาษาต่างประเทศ ในการเรียนภาษาในชั้นเรียน นักเรียนไม่สามารถได้ข้อมูลจากการเห็น ซึ่งเป็นสื่อกลางในการรับข้อมูลที่สำคัญสำหรับคนปกติ หรือในบางครั้ง นักเรียนตาบอดอาจจะไม่สามารถร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนบางอย่างที่ต้องใช้สายตาหรือการเคลื่อนไหวได้ และที่สำคัญที่สุดก็คือ ปัญหาในการอ่าน เมื่อเปรียบเทียบอัตราเร็วในการอ่านภาษาอังกฤษระหว่างนักเรียนปกติและนักเรียนตาบอดที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา พบว่า นักเรียนตาบอดที่ใช้การสัมผัสในการอ่านอักษรเบรลล์ จะมีความเร็วในการอ่านภาษาอังกฤษโดยเฉลี่ยช้ากว่านักเรียนปกติที่อ่านตัวพิมพ์ถึง 2.4 เท่า กล่าวคือ นักเรียนตาบอดอ่านได้ 90-149 คำ/นาที ในขณะที่นักเรียนปกติอ่านได้ถึง 227-350 คำ/นาที (D.L.Carter and V.M.Sonell, 1987: 361)

จากข้อจำกัดบางประการของนักเรียนตาบอดดังกล่าว ทำให้การเรียนการสอนของนักเรียนตาบอดแตกต่างจากนักเรียนปกติเล็กน้อย ในการเรียนภาษาต่างประเทศนั้น ถึงแม้จะไม่ต้องเตรียมหลักสูตรพิเศษให้ก็จริง แต่คงต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบ้าง เพื่อชดเชยข้อจำกัดทางสายตา (Gearheart 1986, : 70) ตัวอย่างเช่น จุดประสงค์การเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการพูดหรือเขียนอธิบายภาพเป็นภาษาอังกฤษ อาจจะต้องมีการปรับเล็กน้อยในลักษณะที่ครูพูดหรือเขียนบรรยายภาพดังกล่าวให้นักเรียนตาบอดทราบแทน แต่สิ่งที่ครูพึงระมัดระวังเป็นพิเศษเกี่ยวกับเรื่องนี้ก็คือ คำอธิบายภาพที่ใช้นั้นควรชัดเจน ตรงกับวัตถุประสงค์ของการใช้ภาพ ครอบคลุมรายละเอียดที่ต้องการให้ได้ครบถ้วน แต่ทั้งนี้จะต้องไม่เป็นการให้รายละเอียดเกินความจำเป็น หรือบอกคำตอบเป็นนัยให้นักเรียน นอกจากนี้ ควรส่งเสริมด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งนอกจากจะเสริม

ด้านวิชาการแล้ว ควรช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของนักเรียนตาบอดอีกด้วย
(S. J. Spungin, 1978 : 33)

ในด้านสื่อการสอนนั้น ต้องใช้สื่อพิเศษที่แตกต่างจากสื่อที่ใช้สอนนักเรียนปกติ ได้แก่ หนังสือเบรลล์ หรือ แผนภูมิที่มีผิวสัมผัสนูน ส่วนสื่อการสอนอื่น ๆ นั้น ไม่แตกต่างจากสื่อที่ใช้กับนักเรียนปกติ เช่น ของจริง หรือหุ่นจำลอง ซึ่งควรมีขนาดพอเหมาะที่จะรับข้อมูลจากการสัมผัสได้ง่าย การบันทึกเทปและวิทยุ ซึ่งช่วยเพิ่มความสามารถในการฟัง หรือแม้แต่ภาพยนตร์หรือวิดีโอ ก็เป็นสื่อที่สามารถใช้กับนักเรียนตาบอดในการเรียนภาษาต่างประเทศได้ดี (T. Nicolik, 1987:64) เพราะภาพยนตร์หรือวิดีโอ ให้สถานการณ์ในการสื่อสารที่เป็นธรรมชาติ และช่วยเพิ่มความสนใจของนักเรียนตาบอดได้ดี นอกจากนี้สื่อประเภทที่ใช้เทคโนโลยีสูง เช่น คอมพิวเตอร์ชนิดที่มีเสียงพูดสังเคราะห์ ก็สามารถนำมาใช้กับนักเรียนตาบอดได้ดี ในลักษณะบทเรียนสำเร็จรูปที่เรียนด้วยตนเอง โดยเฉพาะในการเรียนภาษาต่างประเทศเช่นภาษาอังกฤษซึ่งมีเสียงพูดสังเคราะห์ที่คิดค้นขึ้นมาเป็นภาษาแรกให้ผลดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนตาบอดมาก
(Sally Rogow, 1988: 143-144)

ในด้านวิธีสอนนั้น สำหรับการสอนภาษาต่างประเทศแล้วไม่มีวิธีสอนใดที่เป็นพิเศษสำหรับเด็กตาบอดโดยเฉพาะ (T. Nicolik, 1987: 65) แต่อย่างไรก็ตามมีเทคนิค และข้อควรคำนึงถึงบางประการที่ครูสอนภาษาต่างประเทศควรทราบเมื่อทำการสอนนักเรียนตาบอดดังนี้

1. ในการสอน ควรให้นักเรียนตาบอดได้ฟังเสียง และได้สัมผัสกับสิ่งที่ฟังไปด้วยพร้อม ๆ กัน ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจและความจำได้ดีขึ้น

ถึงแม้การผลิตสื่อประเภทสัมผัส เช่น หนังสือเบรลล์ บัตร-คำเบรลล์ แผนภูมิหรือตารางนูน จะเป็นภาระสำหรับครู แต่ก็ไม่ควรละเลยที่จะผลิตสิ่งเหล่านี้ ถึงแม้ว่าจะมีงานวิจัยที่สนับสนุนว่า เด็กตาบอดระดับมัธยมศึกษา-กลุ่มที่เรียนด้วยการอ่านอักษรเบรลล์ กับกลุ่มที่เรียนด้วยการฟังเทป มีผลสัมฤทธิ์อัน

การเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน เมื่อสิ่งที่ฟังเป็นภาษาแม่ (Colleen C. Hughes, 1980:1532A) แต่ในกรณีของการเรียนภาษาต่างประเทศแล้ว ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนตาบอดที่อ่านและฟังไปพร้อม ๆ กัน จะมีความเข้าใจสิ่งที่อ่านดีกว่า - การฟังเพียงอย่างเดียว (B.C. Still 1973 as quoted in T. Nicolik, 1987: 66)

2. ในการสอนภาษาต่างประเทศสำหรับเด็กตาบอด โดยเฉพาะภาษาอังกฤษนั้นครูควรเอาใจใส่เป็นพิเศษในเรื่องต่อไปนี้

2.1 การออกเสียง

แซลลี เอ็ม โรโกว์ (Sally M. Rogow, 1988: 99) และ ที นิโคลิค (T. Nicolik, 1987: 65) ได้ให้ความเห็นสอดคล้องกันว่า ในการสอนภาษาต่างประเทศให้เด็กตาบอด ควรให้ความสนใจกับการออกเสียงของนักเรียน โดยเฉพาะเมื่อมีการสอนคำใหม่ ๆ เนื่องจากเด็กมองไม่เห็นลักษณะของริมฝีปาก หรือลิ้นในขณะที่เปล่งเสียงคำนั้น ๆ การฟังเพียงอย่างเดียวอาจทำให้เกิดความผิดพลาดได้ วิธีที่ดีที่สุดก็คือ ควรให้เด็กกล่าวคำนั้นซ้ำ เพื่อเป็นการแน่ใจได้ว่าเด็กได้ยินเสียงถูกต้อง นอกจากนี้เสียงบางเสียงในภาษาอังกฤษที่แตกต่างไปจากภาษาไทย เช่น เสียง ;ə; ครูควรใช้เวลาอธิบายลักษณะลิ้นในการเปล่งเสียงให้เด็กฟังจนเข้าใจ

2.2 การเขียน

ตัวอักษรเบรลล์ภาษาอังกฤษมีลักษณะแตกต่างจากอักษรเบรลล์ภาษาไทยประการหนึ่ง กล่าวคือ อักษรเบรลล์ภาษาอังกฤษมีรูปย่อ ซึ่งมีลักษณะดังแสดงในแผนภาพที่ 1

รูปย่อดังกล่าว ถึงแม้จะช่วยทำให้เด็กตาบอดอ่านและเขียนหนังสือได้เร็วขึ้นก็ตาม แต่รูปย่อดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาประการหนึ่งคือ เด็กมักใช้รูปย่อผิดในการเขียนเนื่องจากการใช้รูปย่อภาษาอังกฤษมีกฎเกณฑ์การใส่ที่ค่อนข้างซับซ้อน และเปลี่ยนแปลงไปตามตำแหน่งในคำ จากการวิจัยพบว่า ความผิดพลาดที่พบบ่อยที่สุดในงานเขียนของนักเรียนตาบอดก็คือ ความผิดพลาดในการใช้รูปย่อภาษาอังกฤษ ซึ่งความผิดพลาดเหล่านี้ มักจะกลายเป็นความเคยชินติดตัวไปเรื่อย ๆ (Alan E. Koenig, 1988: 1734A) ดังนั้น ครูจึงควรเอาใจใส่ในเรื่องนี้ และพยายามแก้ไขทันที เมื่อเด็กผิดพลาด

3. ครูควรบรรยายสิ่งที่เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุด
คาร์ล คีบบลิว แรพพิน (Carl W. Rappin, 1981: 10) ให้ข้อเสนอแนะว่า ในการสอนนักเรียนตาบอดนั้น ครูควรบรรยายถึงสิ่งที่กำลังดำเนินไปในชั้นเรียนให้เด็กฟังมากที่สุด ในการทำกิจกรรมใด ๆ ครูควรอธิบายขั้นตอนให้ชัดเจน รวมทั้งอ่านข้อความที่เขียนบนกระดานดำ แผ่นใส หรือบรรยายลักษณะภาพที่นำมาใช้สอนให้เด็กฟังมากที่สุด

4. ควรมีการสอนซ่อมเสริมอย่างสม่ำเสมอ

เนื่องจากนักเรียนตาบอดขาดการรับรู้ทางสายตา ซึ่งเป็นวิธีการที่นักเรียนปกติใช้เพื่อได้รับข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมถึงร้อยละ 85 (Daniel Hallahan and James Kauffman, 1982: 355) วิธีการที่นักเรียนตาบอดจะได้รับข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมภายในชั้นเรียนก็เพียงโดยการฟังเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งต้องการสมาธิมาก และอาจทำให้ได้รับข้อมูลไม่ครบถ้วน และเนื่องจากเด็กตาบอดจะมีความแตกต่างระหว่างบุคคลสูง (B. Lowenfield, 1973: 256) ดังนั้น การสอนซ่อมเสริมจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับนักเรียนในการช่วยให้เด็กได้รับข้อมูลส่วนที่อาจจะขาดหายไปจากการฟังในชั้นเรียน อีกทั้งยังสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ด้วย ดังผลการวิจัยของ เอ็ม เคย์ โมลบรูค (M. Cay Molbrook, 1987: 917A) ที่พบว่า

ในบรรดาภาระหน้าที่ที่ครูผู้สอนปฏิบัติที่นักเรียนตาบอดนั้น การสอนซ่อมเสริมเป็นสิ่งที่ให้คุณประโยชน์กับนักเรียนตาบอดมากที่สุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

สำหรับงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ จะนำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา

งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา นั้น มีจำนวนมากมาย แต่เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร พุทธศักราช 2503 เป็นส่วนใหญ่ สำหรับงานวิจัยที่จะนำเสนอในที่นี้ จะเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรปัจจุบัน คือ หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

นพมาศ รัตนปริศากุล (2523: 76-77) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศของครูภาษาอังกฤษในกรุงเทพมหานคร โดยใช้ตัวอย่างประชากรจำนวน 367 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ครูสอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับวิธีสอนภาษาอังกฤษมาแล้ว ในการดำเนินการเรียนการสอน ครูใช้ภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ ใช้วิธีสอนแบบให้กฎเกณฑ์ภายหลังจากผู้เรียนเรียนเข้าใจแล้ว และเน้นทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนตามลำดับ ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนพบว่า โรงเรียนขาดแคลนอุปกรณ์ ครูไม่มีเวลาพอที่จะเตรียมอุปกรณ์และจัดกิจกรรม และจำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นมีมาก นอกจากนั้น ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า หลักสูตรและหนังสือเรียนควรสอดคล้องกัน จุดประ-

สงค์ของหลักสูตรต้องชัดเจน หนังสือเรียนไม่ควรมีหลายเล่มและไม่ควรมีเนื้อหา
มาก เพราะครูต้องเร่งสอนให้จบทันหลักสูตร ภาระงานสอนของครูต้องไม่มากเกินไป
เพื่อให้ครูมีเวลาเตรียมการสอนและจัดทำอุปกรณ์ โรงเรียนควรจัดอุปกรณ์การ
สอนให้ครูอย่างเพียงพอและสะดวกต่อการนำไปใช้

วัลลिया สุวรรณโชติ (2525: 55-57) ได้ทำการวิจัย
เรื่อง ปัญหาการสอนภาษาอังกฤษและความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อหลักสูตรวิชา
ภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร ตัวอย่างประชากรได้แก่
ครูสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 166 คน ผลการวิจัยพบปัญหา
โดยส่วนรวมด้านการเรียนการสอน คือ ครูไม่มีหนังสือคู่มือครู และหาเอกสารค้น
คว้าเพิ่มเติมไม่ได้ ปัญหาด้านสื่อการสอนมีไม่เพียงพอ หรือใช้การไม่ได้ กิจกรรม
ที่กำหนดในบทเรียนยากแก่การปฏิบัติ ด้านการประเมินผลนั้นพบว่า ครูผู้สอนไม่
ทราบจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในรายวิชาที่สอน และไม่เข้าใจระเบียบประเมิน
ผลที่ใช้ช้อยู่

อุไรวรรณ ศกุงครันันท์ (2526: 96-97) ได้ทำการ
วิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาเกี่ยวกับแนวการ
สอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้ตัวอย่างประชากร จำนวน 990 คน ผล
การวิจัยสรุปได้ว่า ครูภาษาอังกฤษส่วนใหญ่มองเห็นด้วยในระดับมากกว่า แนว
การสอนเพื่อการสื่อสารสอดคล้องกับหลักสูตรภาษาอังกฤษในปัจจุบัน จุดประสงค์
ของหลักสูตร เน้นการพัฒนาความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนและ เนื้อหา
ของแบบเรียนภาษาอังกฤษมีความสอดคล้องกับแนวการสอนดังกล่าว ผู้วิจัยได้ให้
ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการอบรมครูภาษาอังกฤษเกี่ยวกับแนวการสอนเพื่อ
การสื่อสารมากขึ้น พร้อมทั้งมีการติดตามผลว่าได้ปรับปรุงตนเอง ทั้งในด้านวิชา
การและวิธีการสอน การจัดหาทุนให้ครูภาษาอังกฤษได้มีโอกาสรู้จักและเห็น
ประโยชน์ของการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

ยุพิน โภครัตติกุศล (2527: 121-125) ได้ทำการวิจัย
เรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 หมวดวิชาภาษาอังกฤษ ตัวอย่างประชากรเป็นผู้บริหารและครูภาษาอังกฤษ รวมทั้งสิ้น 784 คน ผู้บริหารและครูภาษาอังกฤษมีความคิดเห็นว่า ควรกำหนด จุดประสงค์การเรียนรู้ให้ชัดเจน และแจ้งให้นักเรียนทราบในทุกคาบที่สอน ควรเน้นการฝึกทักษะทางภาษาทั้งสี่ด้าน เพื่อใช้ในการสื่อสาร โดยที่ฝึกกิจกรรม หลาก ๆ รูปแบบ และเห็นว่า การตัดสินใจผลการเรียนจากคะแนนระหว่างภาคและ บลายภาคเรียนมีความเหมาะสม นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า ควรสนับสนุน และส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสได้รับการศึกษาและอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร และการสอนมากขึ้น ควรมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อศึกษาสภาพความ พร้อมและปัญหาของทางโรงเรียน ได้เสนอแนะโรงเรียนจัดสรรงบประมาณเพื่อ ใช้ในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นให้เพียงพอ พร้อมทั้งสนับสนุนจัดกิจกรรมเสริม ประสพการณ์วิชาภาษาอังกฤษอย่างสม่ำเสมอ

สรเพชร์ ชัยสงคราม (2528: 76-79) ได้ทำการ วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการนำหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ไปใช้ในโรงเรียนรัฐบาล กรุงเทพมหานคร ตัวอย่างประชากรที่ใช้เป็นผู้บริหารจำนวน 90 คน และครู ภาษาอังกฤษ จำนวน 270 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารและครูภาษาอังกฤษเห็นว่า มีปัญหาน้อยในทุกด้าน ซึ่งได้แก่ การบริหารและการบริการ ด้าน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล นอกจากนี้ ครูได้ แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรและกระบวนการใช้หลัก สูตรไว้หลายประเด็นด้วยกัน ซึ่งมีประเด็นสำคัญพอจะสรุปได้ คือ ควรมีการสนับสนุนด้านการนิเทศและอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษ การจัด สรรงบประมาณในการจัดหาหรือซื้อสื่อการสอน เอกสาร ตำรา และคู่มือต่าง ๆ ให้มากขึ้น การส่งเสริมความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนกิจกรรมและประสพการณ์ ทั้งภายนอกและภายในโรงเรียนให้มากขึ้น และควรมีการศึกษาค้นคว้าเผยแพร่ เกี่ยวกับเครื่องมือ วิธีการ ตลอดจนตัวอย่างของการวัดและประเมินผลวิชาภาษาอังกฤษ

วสันต์ วันสทเวทวิสิฐ (2530: 57-58) ทำการวิจัย เรื่อง ปัญหาของครูในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา 2 โดยใช้ตัวอย่างประชากร จำนวน 80 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาในระดับมากในเรื่อง เกี่ยวกับการทำตารางวิเคราะห์หลักสูตร การทำแผนการสอน การเชื่อมโยงบทเรียนให้สัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของนักเรียน การสอนแบบทักษะสัมพันธ์ การใช้สื่อประเภทต่าง ๆ การสร้างแบบฝึกและทดสอบทักษะการฟัง-พูด และการสร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบ

ยุทธศิลป์ จันทร์เหลือ (2531: 62-63) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาของครูในการสอนภาษาอังกฤษวิชาหลัก ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา 9 โดยใช้ตัวอย่างประชากร จำนวน 498 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่าครูผู้สอนมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในเรื่อง การทำตารางวิเคราะห์หลักสูตร การใช้สื่อประเภทสไลด์ และเทปบันทึกเสียง การสร้างแบบฝึกและแบบทดสอบทักษะการฟังพูด และการทำตารางวิเคราะห์ข้อสอบ

1.2 งานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา

งานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาในที่นี้ จะครอบคลุมงานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูภาษาอังกฤษอันพึงประสงค์ หรือเป็นที่ต้องการตามความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ นับแต่ผู้บริหารจนถึงนักเรียน การศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพด้านทักษะภาษาอังกฤษของครูผู้สอน ตลอดจนความต้องการของครูภาษาอังกฤษในอันที่จะพัฒนาสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ดังมีรายละเอียดดังนี้:

อรอาล บุรณารมย์ (2521: 125-136) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การผลิตและการใช้ครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ครูสอนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษา จะต้องเข้าใจแนวนโยบายการศึกษา และแผน

การศึกษาที่ปรับปรุงใหม่ มีวิธีสอนที่สามารถปรับให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมได้ มีประสบการณ์ในด้านการใช้ภาษาและขนบธรรมเนียมประเพณีของของชนชาติเจ้าของภาษา มีทักษะการพูดภาษาอังกฤษได้ดี ส่วนปัญหาการเรียนการสอนในส่วนที่เกี่ยวกับตัวครู คือ มีจำนวนชั่วโมงสอนมากเกินไป อัตรากำลังของครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมบางแห่งไม่เพียงพอ ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า ควรมีการอบรมครูภาษาอังกฤษทันที เมื่อได้รับการบรรจุหรือทำการสอน และผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูเวียนกันมารับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนทึบ

สมศักดิ์ เจริญสุข (2524: จ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพครูภาษาอังกฤษ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะหาสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตามการรับรู้ของผู้บริหาร นักการศึกษา ศิษยานุศิษย์ ครูสอนภาษาอังกฤษ รวม 295 คน ผลการวิจัยพบว่าสมรรถภาพของครูภาษาอังกฤษที่ต้องการเรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้ คือ

- 1) ความรู้ในเนื้อหาและโครงสร้างวิชาภาษาอังกฤษ
- 2) ทักษะภาษาอังกฤษทั้งสี่ โดยเฉพาะทักษะการพูด
- 3) ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร
- 4) ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ โดยใช้เทคนิคและ

กลวิธีที่เหมาะสม

- 5) ทักษะคิดที่ต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
- 6) บุคลิกภาพเหมาะสมกับการเป็นครู
- 7) ความรู้ด้านจิตวิทยาการศึกษา
- 8) ความรู้ความสามารถด้านการวัดและประเมินผล
- 9) ความสามารถในการแสวงหาความรู้
- 10) ความสามารถในการเขียนจุดประสงค์และแผนการ

สอนเป็นเชิงพฤติกรรมได้

สุนันทา คุรงค์พันธ์ (2526: ฉ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความเห็นของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษในเขตการศึกษา 12 เกี่ยวกับความต้องการ

การนิเทศการสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 โดยใช้ตัวอย่างประชากร จำนวน 260 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า โดยส่วนรวม ครูภาษาอังกฤษมีความต้องการการนิเทศการสอนในด้านต่าง ๆ ในระดับมาก ทางด้านหลักสูตร คือ การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ทางด้านเนื้อหานั้น ครูต้องการได้รับการแนะนำเกี่ยวกับแหล่งความรู้อื่น ๆ หรือได้รับหนังสืออุเทศเพื่อช่วยในการค้นคว้าวิชาการเพิ่มเติม ทางด้านวิธีการสอน ครูต้องการมากในเรื่องการใช้เทคนิควิธีสอนใหม่ ๆ โดยเฉพาะเทคนิคการสอนทักษะการฟัง-พูด ด้านการดำเนินการสอน ครูต้องการนิเทศเกี่ยวกับผลิตสื่อการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ครูต้องการนิเทศในระดับมากเกี่ยวกับการทำข้อสอบมาตรฐาน

จงกลณี เทียนศรี (2526: 26) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา โดยใช้ตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 216 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า ความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษา ยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ และความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของครูที่ทำการสอนอยู่ในกรุงเทพมหานครกับครูที่ทำการสอนอยู่ในต่างจังหวัดแตกต่างกันเพียงเล็กน้อย

ยี่น ศรีวารินทร์ (2528: 9) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการของครูภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการสอนภาษาอังกฤษ โดยใช้ตัวอย่างประชากร จำนวน 340 คน ผลการวิจัยพบว่า โดยส่วนรวมแล้ว ครูภาษาอังกฤษมีความต้องการการพัฒนาความสามารถในการสอนเกี่ยวกับหลักสูตร ทักษะและเนื้อหาภาษาอังกฤษ การดำเนินการสอนและกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน การผลิตและการใช้สื่อการสอน การวัดและประเมินผลในระดับมากทุกเรื่อง

1.3 งานวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษา

กมลทิพย์ เศรษฐมัลย์ (2529: จ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ระดับความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้ตัวอย่างประชากรรวม 1,440 คน ผลการวัดระดับความสามารถของนักเรียนโดยใช่เกณฑ์ 5 ชั้นของรีเบคกา เอ็ม วาลเล็คต์ (Rebecca M. Vallette) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษถึงระดับที่ 2 (ชั้นความรู้) ระดับที่ 2 (ชั้นความรู้) และระดับที่ 3 (ชั้นถ่ายโอน) ตามลำดับ

กาญจนา จงอุบลสำห (2530: จ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ระดับความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้ตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 260 คน ผลการวัดระดับความสามารถของนักเรียนโดยใช่เกณฑ์ 5 ชั้น ของรีเบคกา เอ็ม วาลเล็คต์ (Rebecca M. Vallette) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษถึงระดับที่ 1 (ชั้นกลไก) เท่านั้น

วิภา สังข์ทองจีน (2529: จ) ได้ทำการวิจัยเรื่องระดับความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช่ตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 1,440 คน ผลการวัดระดับความสามารถของนักเรียนโดยใช่เกณฑ์ 5 ชั้น ของรีเบคกา เอ็ม วาลเล็คต์ (Rebecca M. Vallette) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีระดับความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษ ถึงระดับที่ 1 (ชั้นกลไก) ระดับที่ 2 (ชั้นความรู้) และระดับที่ 2 (ชั้นความรู้) ตามลำดับ

รสริน วรรณภัก (2530: จ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ระดับความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช่ตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 1,440 คน ผลการวัดระดับความสามารถของนักเรียนโดยใช่เกณฑ์ 5 ชั้น ของรีเบคกา เอ็ม วาลเล็คต์ (Rebecca M. Vallette) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 มีระดับความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษ ถึงระดับที่ 1 (ชั้นกลไก) ระดับที่ 2 (ชั้นความรู้) และระดับที่ 2 (ชั้นความรู้) ตามลำดับ

สมณฑา วิรุฬหา (2531: จ) ได้ทำการวิจัยเรื่องระดับความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช่วิธีอย่างประชากรทั้งสิ้น 1,440 คน ผลการวัดระดับความสามารถของนักเรียนโดยวิธีเกณฑ์ 5 ชั้น ของรีเบคกา เอ็ม วาลเล็ตต์ (Rebecca M. Vallette) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 มีระดับความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ ถึงระดับที่ 1 (ชั้นกลาง) ระดับที่ 2 (ชั้นความรู้) และระดับที่ 2 ตามลำดับ

เนารัตน์ พงษ์เกษมพรกุล (2531: จ) ได้ทำการวิจัยเรื่องระดับความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช่วิธีอย่างประชากรทั้งสิ้น 1,440 คน ผลการวัดระดับความสามารถของนักเรียนโดยวิธีเกณฑ์ 5 ชั้น ของรีเบคกา เอ็ม วาลเล็ตต์ (Rebecca M. Vallette) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 มีระดับความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษ ไม่ถึงขั้นใดเลย ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถถึงระดับที่ 1 (ชั้นกลาง)

1.4 งานวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

งานวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่นำเสนอในที่นี้ เป็นงานวิจัยที่สนับสนุนหลักการที่ว่า ทัศนคติเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของความสำเร็จในการเรียนภาษา และมีความสัมพันธ์ในทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษอีกด้วย นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยที่วัดทัศนคติต่อภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาอีกด้วย ดังมีรายละเอียดดังนี้

นิยม สารรัตน์ (2524: 48) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติและแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โปรแกรมวิทยาศาสตร์ และโปรแกรมศิลปศึกษา ในโรงเรียนรัฐบาล เขตการศึกษา 9 จำนวน 240 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนทั้งสองโปรแกรม มีทัศนคติและแรงจูงใจในการเรียนภาษาในทางบวก และนักเรียนที่มี

ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูง จะมีทัศนคติและแรงจูงใจในการเรียนสูง ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำจะมีทัศนคติและแรงจูงใจในการเรียนต่ำ นอกจากนั้นยังพบว่า ทัศนคติและแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนในโปรแกรมทั้งสองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

อัจฉรา วงศ์ไสธร และคณะ (2525: 69-72) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน อันได้แก่ ความถนัด ทัศนคติและแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษกับความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียน ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย จำนวน 97 คน พบว่า ทัศนคติและแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษ แต่มีความสัมพันธ์กับคะแนนการเรียนภาษาอังกฤษและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ

ชลธิชา จินดากุล (2529: 61) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียน ความสนใจในภาษาอังกฤษ ทัศนคติต่อภาษาอังกฤษกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้ตัวอย่างประชากร จำนวน 599 คน ผลการวิจัยพบว่า ทั้งนิสัยในการเรียน ความสนใจในภาษาอังกฤษ ทัศนคติต่อภาษาอังกฤษ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษในทางบวก และเป็นความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

1.5 งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนตาบอด

สำหรับงานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนตาบอดนั้น ยังไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดเคยทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มาก่อนเลย งานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาของคนตาบอดที่มีอยู่ในปัจจุบัน เป็นเรื่องการจัดการเรียนการสอนในโครงการเรียนร่วมในลักษณะที่มองในภาพรวมเสียเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ ก็มีงานวิจัยเกี่ยวกับสื่อการสอนสำหรับคนตาบอด แต่อย่างไรก็ตาม ผลการ

วิจัยเหล่านี้ อาจนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนภาษา อีกทั้งมีงานวิจัยเรื่อง
ที่กล่าวถึงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษบ้างเล็กน้อย ซึ่งจะยกมาเฉพาะส่วนที่
เกี่ยวข้องกับ การเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ดังนี้

เพชรรัตน์ กิตติวัฒนากุล (2529: ฉ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง
สภาพการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนตาบอดเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง จำนวน 274
คน อันได้แก่ ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า โรงเรียนยังต้อง
การบุคลากรเพื่อช่วยในการสอนซ่อมเสริม และแหล่งวิชาการ ตลอดจนวิทยากรที่
จะให้ความรู้เกี่ยวกับการสอนคนตาบอดแก่ครูปกติ ปัญหาที่พบคือ หลักสูตรที่ใช้อยู่
นั้นยากเกินความสามารถของเด็กตาบอด ครูผู้สอนขาดความรู้และทักษะในการ
สอนนักเรียนตาบอด ครูขาดสื่อการสอนที่จะใช้กับเด็กตาบอด และไม่รู้วิธีผลิต
อีกด้วย

บาทหลวงจรัส ทองปิยะภูมิ (2531: 141-144) ได้ทำการ
วิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนในโครงการเรียนร่วม
สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น โดยทำการศึกษาจากประชากร
ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด จำนวน 109 คน อันได้แก่ ผู้บริหาร และครูโรงเรียน
ประถมและมัธยมศึกษา ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนพบว่า มี
ปัญหาด้านการขาดแคลนสื่อประเภทหนังสือเบรลล์ และหนังสือเทป ขาดการนิเทศ
เกี่ยวกับการสอนเด็กตาบอด สำหรับรายวิชาภาษาอังกฤษนั้น ในการสอนมีการ
ปรับจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ต่างจากนักเรียนปกติเพียงเล็กน้อยเท่านั้น นอกจากนี้
นี้ ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ยังให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีแผนการสอนเด็กตาบอดเป็น
รายบุคคล เพื่อช่วยด้านการเรียนการสอน

สรานิชย์ คลุกนินทร์ (2531: ง, จ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง
การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตาบอดชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
ที่เรียนจากเทปเสียงสารคดีที่มีและไม่มีเสียงประกอบ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียน

ที่เรียนด้วยการฟัง เทปเสียงสารคดีที่มีเสียงประกอบ และนักเรียนที่เรียนด้วยการฟัง เทปเสียงสารคดีที่ไม่มีเสียงประกอบ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ จะนำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้คือ

2.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศที่จะกล่าวถึงนี้ เป็นการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ทั้งในด้านหลักสูตร หนังสือเรียน การดำเนินการสอน และสื่อการสอน ดังมีรายละเอียดดังนี้

คอนสแตนติน พี กาแลนทซีส (Constantine P. Kalantzis , 1972: 1321A) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดระบบในการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง โดยทดสอบตามโมเดลที่สร้างขึ้นกับนักเรียน 3 กลุ่มในโรงเรียนตามโครงการของศูนย์ค้นคว้าการสอนภาษาในเมืองบอสตัน รัฐแมสซาชูเซตส์ สรุปผลการวิจัยว่า การเรียนการสอนจะได้ผลจริงจังนั้น ขึ้นกับครูผู้สอนเป็นสำคัญ ในการนำหลักสูตรไปใช้ครูควรรักษาเอกลักษณ์ทางสังคมและจิตวิทยามาสอดคล้องกับความรู้ด้านภาษาและวิธีสอนของตน นอกจากนั้นในการใช้หลักสูตรผู้บริหาร โรงเรียนควรจะพิจารณาและเอาใจใส่ด้วย

โอเมอร์ โมฮัมเหม็ด แอ็บเดลราโซล (Omer Mohammed Abdelrasoul , 1976: 4538A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสอนภาษาอังกฤษในประเทศชูดาน โดยใช้วิธีแจกแบบสอบถามให้ครูภาษาอังกฤษ และได้สรุปผลการวิจัยว่า การเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมืองและสังคมในชูดาน มีผลต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อุปสรรคในการ

สอนภาษาอังกฤษ คือ วิธีสอนและหลักสูตรที่ล้าสมัย

นิตซา ลาโด เบริโออุส (Nitzar Lado Berriou, 1978: 7321A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 ในประเทศเปอร์โตริโก โดยใช้แบบสอบถามครูภาษาอังกฤษเกี่ยวกับทัศนคติและกระบวนการสอนของครู ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ทัศนคติของครูผู้สอนกับกระบวนการสอนมีความสัมพันธ์กัน และชี้ให้เห็นว่าสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่จะช่วยเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนมีผลโดยตรงต่อทัศนคติเกี่ยวกับภาษาอังกฤษและกระบวนการสอนของครู ดังนั้นผู้บริหารควรพิจารณาและกระตุ้นให้มีความร่วมมือกันมากขึ้น โดยเฉพาะการวางแผนกิจกรรมการดำเนินการเรียนการสอนในโรงเรียน

พาร์วิล ราบี (Parvil Rabie, 1979: 3095A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปรับปรุงวิธีการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ในโรงเรียนของประเทศอิหร่าน โดยการแจกแบบสอบถามครูภาษาอังกฤษ และได้สรุปผลการวิจัยว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในอิหร่านไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการพูด เพราะขาดวัสดุทัศนูปกรณ์ประกอบการสอน และผู้วิจัยเห็นว่า การใช้วัสดุทัศนูปกรณ์การสอนจะช่วยให้การเรียนภาษาได้ผลดี ทั้งนี้ต้องขึ้นกับความสามารถในการสอนของครู

คอรินา มาเรีย บัสนาโด (Corina Maria Basnado, 1986:307A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทัศนคติของศึกษานิเทศ และครูสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นศึกษานิเทศ และครูสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 500 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ทัศนคติ ของศึกษานิเทศ ครูสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองในโรงเรียนประถมศึกษา และครูสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในเรื่องเกี่ยวกับการเตรียมครู จุดมุ่งหมายหลัก และหลักสูตรภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่สองที่ใช้

อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา นอกจากนี้ ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะว่า การมีการทบทวนเกี่ยวกับทฤษฎีและหลักการในการเตรียมครูภาษาอังกฤษ รวมทั้งประเด็นบางประเด็นในหลักสูตรภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่สอง ที่ใช้อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

อาลี-ฮัมซาห์ อาบู-การาราะห์ (Ali-Hamzah Abu-Ghararah, 1987: 3291A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์สถานภาพหลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา ในรัฐเมดิน่า ซาอุดีอาระเบีย โดยการใช้แบบสอบถามกับครูและนักเรียนเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร การสอนของครู แบบเรียน และบรรยากาศในการดำเนินการสอน ผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาในเรื่องหนังสือเรียน วิธีสอนและการดำเนินการสอนของครู โดยขาดกิจกรรมการสื่อสาร และการใช้สื่อการสอนประเภทภาพและเสียง นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนะให้จัดบรรยากาศในการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดความพอใจ และสนุกสนานอันจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี

จอร์จ เอ็นริคว์ เฮร์นันเดซ วี (Jorge Enrique Hernandez, 1987: 2437A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เนื้อหาทางสังคมวัฒนธรรมที่ปรากฏในแบบเรียนภาษาอังกฤษที่ใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในคออสตาริกา ความสัมพันธ์กับความมุ่งหมายทางการศึกษาของชาติ และกระบวนการในการพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า แบบเรียนที่ใช้นั้นยังมีเนื้อหาทางด้านสังคมวัฒนธรรมไม่เพียงพอในเรื่องต่อไปนี้ คือ เรื่องวัฒนธรรมความเป็นอยู่และสภาพสังคมของชาวอเมริกัน โดยเนื้อหาในแบบเรียนจะกล่าวถึงชาวอเมริกันในวงแคบ โดยกล่าวเฉพาะคนรุ่นหนุ่มสาว มีการศึกษา อาศัยในเมืองใหญ่ โดยเป็นชนชั้นกลางที่มีงานและรายได้ดี และไม่มีปัญหาสังคม นอกจากนี้ ยังขาดเนื้อหาด้านประวัติศาสตร์อเมริกันอีกด้วย

ลอรี เวลล์แมนน์ (Laurie Wellmann, 1988: 1427A) ได้ทำการวิจัยเรื่ององค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่สองของรัฐนิวยอร์กไปใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยใช้ตัวอย่างประชากร

ซึ่งเป็นครูสอนภาษาอังกฤษ จำนวน 964 คน โดยแบ่งตัวอย่างประชากรดังกล่าว เป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มที่ไม่ได้รับการเผยแพร่เกี่ยวกับหลักสูตรดังกล่าวเลย กลุ่มที่ได้รับการเผยแพร่แต่ไม่มาใช้ และกลุ่มที่นำไปใช้ปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักสูตรดังกล่าวมาใช้ ได้แก่ 1) การสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน 2) การรับรู้เกี่ยวกับหลักสูตรของตัวครูผู้สอนเอง 3) ความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์ และเวลาสอนที่มีเพียงพอ และ 4) ภูมิการศึกษาในด้านการสอนของครู นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนะให้มีการนำองค์ประกอบเหล่านี้ ประกอบการพิจารณาการวางหลักสูตรภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่สองด้วย

โธมัส กาชซาร์ (Thomas Gazzar, 1988: 51A) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของคนรัสเซีย : การวิเคราะห์การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในโรงเรียนพิเศษในสหภาพโซเวียต โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา 1) ความเป็นมาและความต้องการในการเรียนภาษาอังกฤษในสหภาพโซเวียต 2) พัฒนาการของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งจัดเป็นลักษณะโรงเรียนพิเศษ 3) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร สื่อการสอน และวิธีสอนที่ใช้ 4) ผลกระทบจากการปฏิรูปการศึกษาของสหภาพโซเวียต ในปี ค.ศ. 1984 ที่มีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนเฉพาะเหล่านี้ การเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำโดยการสังเกตและสัมภาษณ์ครู นักเรียน และผู้ผลิตสื่อการสอน ผลการวิจัยพบว่า 1) ครูผู้สอนมีการเสริมกิจกรรมต่าง ๆ นอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและแบบเรียนที่จัดทำขึ้นในปี ค.ศ. 1984 2) ครูใช้วิธีการสอนแบบสื่อสารโดยเฉพาะในการสอนทักษะฟังพูด ในขณะที่แนวการสอนภาษาอังกฤษที่ตั้งไว้ในปี ค.ศ. 1984 นั้น มุ่งการเรียนการสอนภาษาเพื่อการประกอบวิชาชีพชั้นสูง และ 3) แบบเรียนที่ใช้มีลักษณะเป็นแนวการสอนสื่อสารมากขึ้นกว่าแบบเรียนสมัยแรก ๆ

โมฮัมเหม็ด เอ. อี. อัล-อาเฮดิบ (Mohammed A.E. Al-Ahaydib, 1988: 1997A) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในโรงเรียนระดับกลางและมัธยมศึกษาในประเทศซาอุดีอาระเบีย

: การศึกษาเชิงวิจจัย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อวิจจัยสาเหตุที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษต่ำ โดยที่ทบทวนวิจจัยในด้านต่อไปนี้ คือ 1) จุดเด่นและจุดด้อยในการเรียนการสอนตามการรับรู้ของนักศึกษาครูชั้นปีที่ 3 ครูภาษาอังกฤษ และศึกษานิเทศ ในด้านการเตรียมครู หลักสูตร สื่อการสอน บรรยากาศในการเรียนการสอน ลักษณะของครูและนักเรียน 2) ด้านความต้องการและปัญหาในการเรียนการสอนที่ครู และนักเรียนประสบอยู่ และ 3) หาข้อสรุปและแนวทางในการแก้ปัญหา ตัวอย่างประชากรที่ใช้ได้แก่ นักเรียน จำนวน 836 คน ครูภาษาอังกฤษ จำนวน 51 คน และศึกษานิเทศ จำนวน 5 คน ผลการวิจจัยพบว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนระดับกลางและมัธยมในชาอุดีอาระเบียจะต้องมีการปรับปรุงในด้านต่อไปนี้ คือ ด้านคุณภาพของครู ด้านวิธีการสอน ด้านสื่อการสอน ด้านบรรยากาศในการสอน ด้านหลักสูตร และด้านทัศนคติของนักเรียน

2.2 งานวิจจัยเกี่ยวกับสมรรถภาพครูสอนภาษาอังกฤษ

งานวิจจัยเกี่ยวกับสมรรถภาพครูนั้น มีเป็นจำนวนมาก แต่เป็นสมรรถภาพในภาพรวมของการเป็นครูโดยทั่ว ๆ ไป สำหรับงานวิจจัยที่เกี่ยวกับสมรรถภาพของครูที่สอนภาษาอังกฤษโดยเฉพาะนั้นมีอยู่เพียงสองเรื่อง คือ

มิลเดรด บี.อูเกนสไตน์ (Mildred B. Augenstein, 1975: 52A) ได้ทบทวนวิจจัยเพื่อสร้างเครื่องมือสำหรับนำไปใช้เป็นตัวเลือกและจัดอันดับก่อนหลังในโปรแกรมฝึกหัดครูแบบสมรรถฐาน โดยให้นักเรียน ครูภาษาอังกฤษ และผู้บริหาร ทบทวนเลือกสมรรถภาพหลัก 12 อย่าง และสมรรถภาพย่อยอีก 60 อย่างที่สำคัญต่อการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับสมรรถภาพในการสอนอ่านเป็นอันดับแรกและอันดับรอง ๆ ลงมา คือ สมรรถภาพเฉพาะอย่าง การสอนแบบเอกกัตภาพ การส่งเสริมทักษะพื้นฐานของเด็กเรื่อง การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการใช้ภาษา และตัวอย่างบุคลิกภาพของครูเกี่ยวกับทักษะในการสื่อความหมายอย่างมีประสิทธิภาพในชั้นเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญอย่างต่ำต่อสมรรถภาพ

ทางเนื้อหาวรรณคดี การเขียนเรียงความ และความรู้ทางทฤษฎีของศาสตร์แขนงต่าง ๆ

ฮอง-อิง ชู เพร็ง (Hong-Ying Hsu Perng, 1988 : 53A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ของครูระดับมัธยมศึกษาในเรื่องการเตรียมครูสอนภาษาอังกฤษในไต้หวัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและคุณภาพในการเตรียมครูสอนภาษาอังกฤษ โดยการให้ครูสอนภาษาอังกฤษตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการจัดการศึกษาที่ตนได้รับในสถาบันฝึกหัดครู และสมรรถภาพตามการรับรู้ของตนเอง ผลการวิจัยพบว่า ครูภาษาอังกฤษยังได้รับการเตรียมไม่เพียงพอก่อนที่จะมาทำการสอน ครูยังขาดสมรรถภาพในเรื่องเนื้อหาวิชาและวิธีสอน นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนะให้มีการฝึกอบรมครูภาษาอังกฤษทั้งก่อนและระหว่างที่เป็นครูสอนภาษาอังกฤษ

2.3 งานวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนภาษาต่างประเทศ
งานวิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนภาษาต่างประเทศที่จะนำเสนอในที่นี้ เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเรียนภาษาที่สอง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

อีเลน โคลเคอร์ ฮอร์วิทส์ (Elaine Kolker Horwitz, 1981: 4627A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความคิดรวบยอด (Conceptual Level) กับพัฒนาการในการสื่อสารภาษาฝรั่งเศส ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนหญิงที่เรียนภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาต่างประเทศในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 61 คน โดยใช้แบบสอบถามความสามารถทางภาษาศัมภาษณ์ และแบบสอบถามการเขียนภาษาฝรั่งเศส รวมทั้งการทดสอบการพูดโดยการสัมภาษณ์อีกด้วย ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดรวบยอดสัมพันธ์โดยตรงกับการเรียนภาษาที่สอง

คริสโตเฟอร์ มัวร์ อีลี (Christopher Moore Ely, 1984: 103A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์เชิงสาเหตุของความพึงพอใจ พฤติกรรม และความถนัดที่มีอยู่เดิมต่อความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ ตัวอย่างประชากรที่ใช้เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยจำนวน 75 คน เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสังเกต การทำแบบสอบถามความถนัด การให้เล่าเรื่องและเขียนเรื่องราว ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่ช่วยเสริมความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ ได้แก่ 1) ความถนัด 2) แรงจูงใจในการเรียนภาษาอันเนื่องมาจากความสนใจในวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา หรือการเห็นประโยชน์ของการเรียนภาษา 3) ความกล้าที่จะผิดพลาดในการใช้ภาษา และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าความถนัดจะส่งผลอย่างมากต่อความสามารถในการเขียน ในขณะที่พฤติกรรมทางสังคมในชั้นเรียนจะส่งผลต่อความสามารถทางการพูด ส่วนองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการใช้ภาษาได้แก่ การคำนึงถึงผลการเรียน จำนวนปีที่เรียนภาษา ภูมิหลังทางครอบครัว และการเรียนด้วยความสบายใจ

ฟาตมา อาลี อับเดลฮัก (Fatma Aly Abdelhak, 1987: 2521A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศอียิปต์ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาคำตอบที่ว่า ทักษะการใช้ภาษานั้นเป็นทักษะโดยรวมที่แยกย่อยไม่ได้ หรือสามารถแยกเป็นทักษะย่อย คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน ได้ ตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่เรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอก โดยใช้เครื่องมือ 2 ชุด คือ ข้อสอบ Testing of English as a Foreign Language (TOEFL) ซึ่งมี 3 ส่วนคือ 1) ความเข้าใจในการฟัง 2) ไวยากรณ์ 3) ศัพท์และความเข้าใจในการอ่าน และข้อสอบโคลงกับการเขียนตามคำบอก ผลการวิจัยพบว่า ทักษะในการใช้ภาษานั้นจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบมากกว่า 1 อย่าง และในข้อสอบ TOEFL นั้นจะเน้นองค์ประกอบหนึ่งมากกว่า ในขณะที่ข้อสอบโคลงและการเขียนตามคำบอก เน้นอีกองค์ประกอบหนึ่งมากกว่า

2.4 งานวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของนักเรียนต่อการเรียนวิชา ภาษาอังกฤษ

งานวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของนักเรียนต่อการเรียนวิชา
ภาษาอังกฤษ ที่นำเสนอในที่นี้ เป็นงานวิจัยที่แสดงถึงลักษณะทัศนคติของนักเรียน
ในประเทศต่าง ๆ ที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่สองหรือภาษาต่าง
ประเทศ ดังมีรายละเอียดดังนี้

อาร์ สุปรามาเนียม (R. Subramaniam, 1976:
189-190A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของทัศนคติกับแรงจูงใจในการเรียน
ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองของนักเรียนระดับ 5 ในประเทศมาเลเซีย โดยอาศัย
ตัวอย่างประชากร 200 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีและมีแรง
จูงใจในการเรียนจะมีความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่มี
ความสามารถในการเรียนภาษาอังกฤษไม่ดี สรุปได้ว่า ทัศนคติและแรงจูงใจ
เป็นองค์ประกอบสำคัญในการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง

บัลธาซาร์ พอล ลิโวติ (Balthasar Paul Livoti,
1977: 1943-A) ทำการวิจัยเรื่องตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อการเรียนภาษา
อังกฤษเป็นภาษาที่สองในประเทศเบอร์โตริโก ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียน
ระดับ 5 และ 8 จำนวน 200 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนทั้งสองระดับมี
ทัศนคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนชาย
และนักเรียนหญิง มีทัศนคติในการเรียนภาษาอังกฤษแตกต่างกัน และนักเรียน
ส่วนใหญ่เห็นว่าการเรียนภาษาอังกฤษมีความสำคัญ เพราะช่วยทำให้ประสบความสำเร็จ
ในการเรียน และการหางานทำ

โมนีรา เอ็ม อัล-บาสซัม (Moneera M. Al-Bassam,
1988: 709A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้าน
ทัศนคติและแรงจูงใจกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองใน

ประเทศซาอุดีอาระเบีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ
แรงจูงใจ และความพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียน
ภาษาอังกฤษ ตลอดจนศึกษาประเภทของทัศนคติที่นักเรียนหญิงมีต่อการเรียนภาษา
อังกฤษ ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนหญิงระดับเกรด 10, 11 และ 12 ผล
การวิจัยพบว่า ทัศนคติและแรงจูงใจเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อความสำเร็จในการ
เรียนภาษา และนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาที่มีทัศนคติที่ต้องการเป็นเหมือนเจ้าของ
ภาษา มากกว่าทัศนคติที่ต้องการนำภาษาไปใช้ประโยชน์

2.5 งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนภาษาของเด็กตาบอด

งานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาของเด็กตาบอด
เท่าที่พบ เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาแรกหึ่งสิ้น ซึ่ง
แสดงให้เห็นว่า ในการเรียนภาษานั้น เด็กตาบอดและเด็กปกติมีความคล้ายคลึง
กัน ทั้งในด้านกระบวนการ และลักษณะภาษา ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

นัสเซอร์ อาลี อับดุลลาห์ โมซา (Nassir Ali
Abdullah Mosa, 1988: 2311A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การอ่านและการ
สอนเบรลล์ในโรงเรียนสอนคนตาบอดในประเทศซาอุดีอาระเบีย โดยมีจุดมุ่ง
หมายเพื่อศึกษาสภาพการอ่านและการสอนเบรลล์ในระดับประถมศึกษาและมัธยม
ศึกษา ประชากรที่ใช้คือ ครูจำนวน 84 คน และนักเรียนตาบอดระดับเกรด 4,
8 และ 12 จำนวน 41 คน เครื่องมือที่ใช้สำหรับครู ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยว
กับการสอนอ่านเบรลล์ อันได้แก่ วิธีการที่ใช้สอน สื่อที่ใช้ กลไกในการอ่านที่ครู
เน้น ส่วนเครื่องมือที่ใช้กับนักเรียน ได้แก่ เนื้อเรื่องจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
ระดับเกรด 4, 8, 12 จำนวน 3 เรื่อง ซึ่งจะใช้กับนักเรียนตามระดับชั้น กับ
เนื้อเรื่องร่วม 1 เรื่อง ซึ่งมีความยากระดับเกรด 4 ซึ่งจะใช้กับนักเรียนทั้ง 3
ระดับชั้น นักเรียนทั้ง 3 ระดับชั้น จะอ่านออกเสียงเนื้อเรื่อง 2 เรื่องดังกล่าว
การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way
Analysis of Variance) เพื่อศึกษาผลของระดับชั้นที่เรียนคือ 1) ความเร็ว
ในการอ่าน 2) อัตราความผิดพลาด และ 3) ความเข้าใจ ผลการวิจัยพบว่า

มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในแต่ละคู่ของทั้งสามกลุ่ม ในด้านอัตราเร็ว และความเข้าใจในการอ่าน ส่วนด้านอัตราการผิดพลาดนั้น นักเรียนเกรด 4 เท่านั้น ที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญกับอีก 2 กลุ่ม

อลัน อี โคนิก (Alan E. Koenig, 1988: 1734A)

ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถในการใช้ภาษาด้านการเขียนของ นักเรียนตาบอด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพเกี่ยวกับทักษะการเขียนเพื่อ แสดงความรู้สึกของนักเรียนตาบอด โดยเปรียบเทียบกับนักเรียนปกติ รวมทั้ง ศึกษาข้อผิดพลาดในการเขียนสัญลักษณ์เบรลล์ภาษาอังกฤษ ตัวอย่างประชากรที่ ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนตาบอดอายุ 9, 13 และ 17 ปี เก็บรวบรวมข้อมูล จากงานเขียนและจากแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติและประสบการณ์ในการเขียน งานเขียนดังกล่าวมาประเมินโดยใช้เกณฑ์การเขียนของ National Assessment of Educational Program วิเคราะห์ในด้านลักษณะเบื้องต้น ความสัมพันธ์ ของข้อความ การใช้ไวยากรณ์ และกลไกในการเขียน รวมทั้งข้อผิดพลาดในการ ใช้สัญลักษณ์เบรลล์ ภาษาอังกฤษด้วย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความ สามารถด้านการเขียนของนักเรียนตาบอดมีความคล้ายคลึงกัน แต่นักเรียนตาบอด จะมีทัศนคติต่อการเขียนดีกว่า นอกจากนั้นยังพบว่า ความผิดพลาดที่พบเสมอคือ ความผิดพลาดในการใช้สัญลักษณ์ย่อในอักษรเบรลล์ภาษาอังกฤษ

รีเบคกา แอล เบอร์เนตต์-ฟรานซิสโก (Rebecca L. Burnett-Francisco, 1988: 785A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการใช้ภาษา ของนักเรียนตาบอด : การศึกษาด้านวากยสัมพันธ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา พัฒนาการด้านวากยสัมพันธ์ในภาษาเขียนของเด็กตาบอด ตัวอย่างประชากร ได้ แก่ นักเรียนตาบอด อายุ 9, 13 และ 17 ปี โดยงานเขียนของเด็กเหล่านี้ มาวิเคราะห์ในด้านต่อไปนี้ 1) ค่าเฉลี่ยของความยาวใน 1 หน่วยความหมาย หลัก (Mean T-Unit) 2) จำนวนหน่วยความหมายหลัก (Number of

Subordinate Clause) และ 6) ครรชื่อนี้อุประยครอง (Subordinate Index) นอกจากนี้ ตัวแปรในด้านประสพการณ์ในการเรียน และประเภทของโรงเรียนที่เด็กเรียน ยังได้รับการพิจารณาเพิ่มเติมอีกด้วย ผลการวิจัยพบว่า เด็กตาบอดที่อายุมากกว่า จะมีความสามารถด้านวากยสัมพันธ์มากกว่าโดยใช้ T-Unit น้อยกว่า ใช้ Clause ได้ยาวกว่า ซึ่งตรงกับลักษณะการพัฒนาด้านวากยสัมพันธ์ของเด็กปกติ แต่ไม่มีความแตกต่างในด้าน Numbers of Subordinate Clause และ Subordinate Clause Index ในงานเขียนของเด็กกลุ่มที่อายุต่างกัน

เอมมีลี เมย์ เลเยนเบอร์เกอร์ โฟห์ล (Emily May Leyenberger-Pfohl, 1986: 3089A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษารายกรณีเกี่ยวกับกระบวนการในการเขียนเรียงความของเด็กที่ตาบอดแต่กำเนิด 2 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการในการเขียนเรียงความของเด็กตาบอดแต่กำเนิด โดยการวิเคราะห์เรียงความและบันทึกประจำวันของเด็ก รวมทั้งศึกษาจากเทปโทรทัศน์ที่บันทึกพฤติกรรมในขณะที่เด็กเขียนเรียงความนั้น ๆ ด้วย ผลการวิจัยพบว่า เด็กทั้งสองมีวิธีการในการแต่งเรียงความคล้ายกัน คือ มีการวางแผน การแปล และการเขียนใหม่อีกครั้ง ตลอดจนการอ่านทบทวน สรุปได้ว่า กระบวนการในการเขียนเรียงความของเด็กตาบอดไม่แตกต่างจากเด็กตาดี

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย